

Naujienu Antroji Dalis

NR. 524

CHICAGO LIETUVIŲ LITERATūros DRAUGIJOS LEIDINYS

XVI METAI

MODERNIOSIOS BEI MOKSLINĖS MEDICINOS HORIZONTUOSE

Fizinės mankštos (sporto) reikšmė sveikatos
palaikyme ir stiprinime

DR. AL. GRINIUS

Optandum est,
ut sit mens sana in cor-
pore sano.

Gamtos visatoje lenktynia-
vimas bei rungtyniavimas yra
tikroji kasdieninio gyvenimo
realybė. Šių dienų gyvenimas
darosi ypatingai persunktas
nuolatinio lenktyniavimu. Len-
klynės vyksta įvairiose srityse,
pradedant nuo paprasčiausių
fizinių-sporto rungtynių ir bai-
giant komplikuočiausiais sme-
genų bei mokslo atsiekimais.
Stipresnieji ir drąsesnieji ver-
žiasi į "tolybes", žinoma, steng-
damiesi neapamiršti kelio at-
gal į savo namus; mažiau pa-
jėgesni randa begales naudingo
darbo ir "savo daržo ribose".
Juk kiekvienas nešiojasi
savyje didžiulius turtus, nors
dažnai gana retas kuris sugeba
juos pilnu mastu beatrasti ir
sėkmingai panaudoti.

Sveikata — brangiausias
turtas

Sis auksinis posakis gal būt
yra naudingiausia pakartoti-
nai prisiminti tiems, kurie, bū-
dami dar sveiki, o ypatingai
"saldaus" gyvenimo liuliuojami,
visai nejuočiomis dar nebe-
vertina turimos sveikatos reik-
šmės (Nauj. pried. nr. 435, 11-
X-1958; nr. 458, 4-IV-1959). Gi
sveikatą praradusieji jau daž-
nai kloja po kojomis visus sa-
vo "turtus" tiems, kurie moks-
lo šviesa apsiginklavę, pažada
tą sveikatą nors ir iš dalies be-
atstatyti. Esant daugeliui fak-
torių sveikatos saugojimo atž-
vilgiu, yra naudnga nors pa-
čius svarbesnius iš jų karts
nuo karto bepaliešti.

Fizinis kūno pajėgumas su-
daro nepaprastai svarbią lai-
mingo gyvenimo dalį, tuom kai
dvasinė harmonija taipgi turi
tam nemažesnės įtakos. Įvai-
rios socialinės (kultūrinės)
pramogos, religinis gyvenimas
ir tt., kaip tik daugiau ar ma-
žiau prisideda prie palaikymo
harmoningos dvasinės lygsva-
ros, turinčios tokios didelės įta-
kos į kūną. Somatinės medicinos
stebėjimais vis dažniau yra
matoma organinių kūno sutri-
kimų, k. a. nervų, virškinamo-
jo trakto, širdies ir kt., daž-
nai kaip tik pasėkoje pairusio,
nesubalansuoto bei neharmoni-
ningo dvasinio gyvenimo. Ta-
čiau šio karto temos kryptis
yra detaliau žvilgtelėti kiek
įtakos turi į bendrąją sveika-

tą fizinis kūno aktyvumas.
Nors virš paminėta lotynų pa-
tarlė yra kilusi dar iš tų seno-
vės laikų, kada fizinis kūno
lavinimas buvo statoma nepa-
prastai aukštoje vietoje, vis
dėlto dar ir šiandien byloja
tiesą, kad "geriausia yra, kada
turima sveiką protą sveikame
kūne".

Fizinis judėjimas — normalus
ir būtinas reiškinys

Išeinant iš pačių biodinami-
kos pagrindų, kiekviename gy-
vame organizme yra pastebi-
ma didesnio ar mažesnio laip-
snio mechaninis aktyvumas.
Jeigu paimsim atskiras kūno
audinių ląsteles, taipgi pama-
tysim, kad tas aktyvumas, ar
tai lėtas kaitaliojimas, yra
svarbi dalis normalaus gyva-
vimo. Pamėginant eksperimenta-
liu būdu, mechaninėmis ar
tai cheminėmis priemonėmis,
tai pristabdyti, tas jau dažnai
neigiamai atsiliepia į ląstelės
normalią cheminių medžiagų
apykaitą. To pasėkoje kai ku-
rios medžiagos lieka tinkamai
neišskirtos ar disimiliuotos.
Šios dažnai nugula lyg "nuo-
sėdų" formoj, įvairiose ląstelės
kūnelio (protoplazmos) dalyse.
Tokios nuosėdos - "nešvaru-
mai" (vokiškai "Schlacken"),
jau dažnai trukdančiai veikia
į apimtos ląstelės fiziologinį-
biocheminį darbą. Pastaroji
gali tapti "tingi, apsnūdusi ir
nebepaklusna" net ir nervų sis-
temos "įsakymams" (impul-
sams). Šioje taip vadinamoj
pradinėj metabolinėj stadijoj
kaip tik ir prasideda dažniau-
siai pirmieji organiniai pakiti-
mai įvairiausių susirgimų bei
ligų. Vienas iš labai svarbių ir
dažnų čia reikia paminėti
kraujo indų (arterijų) sukietė-
jimą bei susiaurėjimą — arte-
siosklerozę (arteriosclerosis, at-
herosclerosis), kurių pagrinde
pasireiškia labai daug ligų, pri-
klausančių kurioj kūno dalyje
ar organe (pvz. širdyje, sme-
genyse, inkstuose ir tt.) šis
metabolinis sutrikimas beatsi-
randa. Šiais atvejais virš minė-
ti "nešvarumai" pradeda nu-
gulti kraujo induose, ypatin-
gai pas asmenis turinčius tam
palinkimą, labai gerai ir rie-
biai valgančius, ir svarbiausia,
nekreipiančius dėmesio į fizi-
nę mankštą bei sportą.

(Tęsinys 3-tam psl.)

Dienų Skeveldros

1.

Kas naujausiuose "Literatū-
ros ir Meno" (iš anapus) pusla-
piuose?

Žinom olandą skrajojantį,
Vandeniu einantį Kristų,
Aitvarą šluotražiu jojantį,

Bet kad taip avinas skristų?
klausia Alb. Žukauskas humo-
reskoj (iš anapus) pusla-
piuose? "Skraidantys avinai" (atseit — garsus
JAV žvalgybinis lėktuvas U-2). Bet jis vienų vienas te-
bagatelizuoja Dalesą (Aleną).
Kituose puslapiuose kalbama
su... baime ir išgastimi (žinio-
mis via Warszawa, "Lit. ir Me-
no" Nr. 20 buvo kaipmat išpirk-
tas!). Štai J. Dovydaitis str.
"Nežaiskite su ugnimi, ponai!"
rašo, tarp kita ko: "Ką mąstė...
du tūkstančius kilometrų nu-
skridęs viršum tarybinės terito-
rijos, vyr. leit. Francis Haris
Poversas?"

"Pentagonas jam įteikė pa-
čią geriausią savo techniką: la-
bai aukštai pakylantį lėktuvą,
aprūpintą radarine sistema, foto
kameromis perspektyvinei nuo-
traukai, jautriais infraraudonų
spindulių prietaisais šilumi-
nėms balistinių raketų bangoms
sekti, magnetofonais ir dar ki-
tokia techniška šnipinėjimo vel-
niava".

Kitoje vietoje priduria:

"Iš lėktuvo liemenio apačion
žiūrėjo 7 šaltos ir piktos angos,
kuriose laikas nuo laiko blyk-
stelėdavo optinė akis".

"Gudriausi prietaisai ir auto-
matinis pilotas darė savo dar-
bą..."

Ak, skaitė žmonės ir... džiau-
gėsi, kad pagaliau esama prie-
monių stebėti... bolševikinį tau-
tų kalėjimą!

2.

"Lit. ir Meno" Nr. 20 "centri-
nės spaudos skiltyse" (pirmą
kartą!) plačiau sustojama ties
įgarsėjusiąja Vilniaus kavine
"Neringa" (apie ją rašė ir arch.
Varnas). "Pravda" ir kt. oku-
panto laikraščiai išpėjančiai ir
rūsčiai šaipėsi, ir tylėjo jų lietu-
viškosios (iš pačios raidės ir žo-
džio sprendžiant) laidos (t. y.
vilniškė "Tiesa", "Lit. ir Me-
nas" ir kt.). Dabar perspausdi-
nama iš "Dekorativnoje iskuss-
tvo SSSR". Vadinasi, jei kapa-
pas (maskolius) įvertina, gali-
me ir mes ("Lit. ir Menas") pra-
biliti.

V. Kantor, be kita ko, rašo:

"... neperdėsimė pasakę,
kad dailininkų įtemptas dar-
bas ir kūrybinė fantazija pa-
darė šią kavinę viena iš mie-
sto įžymybių. Dabar atvykęs
į Vilnių žmogus stengiasi ne
tik pasigrožėti Gedimino bok-
štu, senamiesčio kvartalais ir

senojo universiteto kiemeliais,
bet ir būtinai apsilankyti
"Neringos" kavinėje. Ir kiek-
vienas, kas tik ateina čia, su-
sitinka ne tik su gražiu šiuo-
laikinio visuomeninio interje-
ro paprastumu, bet ir su to-
kiomis detalėmis ir elemen-
tais, kurie suteikia patalpai
nepakartojamą nacionalinį
koloritą".

Manau, kad ne pro šalį pami-
nėti visi "Neringos" autoriai. Ir
taip, planavimo ir kavinės de-
koratyvinio apipavidalinimo au-
toriai — broliai Algimantas ir
Vytautas Nasvyčiai. Drapiruotės
ir (baldų) apmušimo audinių
piešinius piešė Vladas Dau-
jotas, skulptūrinis reljefas Juo-
zo Kėdainio, o didžiosios salės
sienas dekoravo dailininkai Vl.
Jankauskas ir Vyt. Povilaitis
(savo metu "Lit. ir Meno" re-
dakcijos bartas už... abstrak-
cionizmą! J. C.).

"Čia ir didingos žymiausių
lietuvių dailininkų - keramikų
Lindo, Strolio ir Jono Mikėno
vazos, ir nepaprastai gražus, žy-
driomis plytomis tviskas Myk.
Vrubliausko fontanas, ir Aid.
Ličkutės, Jul. Kačinskaitės-Vyš-
niauskienės, Genov. Jacėnaitės
darbai".

Daug kas "Neringą" mini,
bet kurioje Gedimino gt. vieto-
je ji yra, dar niekas nepastebė-
jo. Reikia laukti, kad koleg...
(tss... dar nutylėsiu pavardę!)
tai padarys, kai Vilnių lankys.

3.

Imu "L. ir M." Nr. 23. Va,
str. "Scenos — amžininkui".

"Jeigu prieš keletą metų
teatruose pasirodydavo dau-
giau originalių scenos veika-
lų, susilaukusių plataus atgar-
sio žiūrovų tarpe, tai šiomet
beveik iki sezono pabaigos
teturėjome vos vieną, gana
silpnos V. Limanto pjesės
"Vestuvių maršas" premjerą
Valst. Akademiniame dramos
teatre. Tik pastaruoju metu
pasirodė dar du originalūs
spektakliai — J. Skliutausko
pjesė "Vaikinas su velnio
plauku" Panevėžyje ir B. Gor-
bulskio operetė "Meilė ir skar-
da" Kauno muzikiniame
teatre".

O toliau — dar rūsčiau:

"Mūsų dramaturgai vis dar
stokoja gilesnio požiūrio į šių
dienų gyvenimo reiškinius,
nesugeba atskleisti pagrindinių
dabarties konfliktų bei
dabarties herojų bruožų. Žy-
mi dalis dabar kuriamų pje-
sių rašomos praeities temati-
ka. Argi tai nerodo tam tik-
ro dramaturgų nusišalinimo
nuo kardinalinių šių dienų

(Tęsinys 2 psl.)

(Tęsinys iš 1-mo pusl.)

J. VLKS.

LIETUVOS TSR ISTORIJOJ PASIŽVALGIUS

(Tęsinys)

problemų sprendimo? Nereiti ir tokie faktai, kai pjesių autoriai, remdamiesi žinoma tiesa, jog spektaklis yra kolektyvinių dramaturgo ir teatro pastangų vaisius, pasiūlo teatrui savo neišbaigtus veikalus, ir laukia, kad aktorai ir režisieriai "ištempų" jų pjeses iki premjeros. O teatrai dažnai į šiuos nebrandžius darbus žiūri neprincipingai, priima tokią "žaliavą", rekomenduoja Kultūros ministerijai sudaryti sutartį su autoriumi. Paskui, įsigilinę į veikalą esmę arba pritrūkę kantrybės dirbti su autoriumi, atsisako priimto veikalą. Tokiu būdu su dramaturgais sudarytos sutartys lieka Kultūros ministerijos satalčiuose".

Tame pat "L. ir M." Nr. 23 (kursyvu) žinutė, kad "Pratęstas daugiaveiksmių pjesių nūdiene tematika konkursas". Tai okupacijos 20to-sioms metinėms pažymėti kultūros (J. C.) ministerijos ir LTSR (skaityk: okupuotos Lietuvos) rašytojų sąjungos ("atviras respublikinis") konkursas. Kelios premijos po 20,000 — 10,000 rublių. "Konkurse gali dalyvauti visi piliečiai, gyvenantys LTSR teritorijoje".

Pratęsiama?! vadinasi, niekas iki šiol paminėta tematika nesusigundė. Pagarba... neutraliesiems!

4.

Beje, "Lit. ir Menas" Nr. 20 perspausdino maskolės N. Dmitrijevos str. iš "Tvorčestvo". Tai "Prieš dogmatizmą estetiškame auklėjime". Čia pora ištraukų:

"Neseniai laikraštyje "Literaturnaja gazeta" buvo išspausdintas straipsnis "Ar žalingas "Tomas Sojeris"? Jame buvo patiekta kai kurių rašytojų laiškų ištraukos: vienas piktnašis "Tomo Sojerio" nemoralumu ir reikalauja tą knygę uždrausti, kitas rūsiai smerkia Bernso eilėraščius už jų "biologizmą", duodantį blogą pavyzdį jauniui, trečias peikia Romeo ir Džiuljetą už tai, kad jie stato asmeninius dalykus aukščiau už visuomeninius. Muziejų darbuotojai ir menotyrininkai taip pat galėtų pateikti daug analogiškų, liūdnai juokingų žiurovų pasisakymų pavyzdžių. Toks žiurovas sustoja ties Marke paveikslu ir, metęs į jį paviršutiniską žvilgsnį, pareiškia: "Šitai nepiešti galėčiau ir aš"; ties Renesanso dailininkų darbais jis nusivylęs sušunka: "Na, čia vis kažkokie dievai"; žiūrėdamas į Sarjano peizažus, jis atkakliai tvirtina: "Taip nebūna".

"Yra dalykų, kurie reikalingi ne tiek diskusijai, kiek praktiškų veiksmų. Pavyzdžiui, argi reikia įrodinėti, kad estetiškos kultūros pagrindai turi būti skiepijami iš

O štai nūdieninėje sovietijos viešpatijoje iš seno užsiliko Ivano žiauriojo priemonės įsigalėti valdžioje — visai varžovus išsluoti iš gyvenimo ar juos uždaryti iki mirties. Ir nūdien toji žiauri kova dėl valdžios toje karalijoje eina tarpe raudonųjų feodalų, pasivadinsiu komunistų partija. Ir ji, toji partija, turi savus feodalus didikus aukštose laktose tulpinėsiu, turi žemesnėse laktose savus nenuoramas bajorus ir pačioje apačioje turi savas šlėktas, visada pasiputusias ir daug apie save manančius, visiems gi tiems pataikaujančius, kas turi valdžią. Tos valdžios trupiniai jie minta.

Ir tie raudonieji maskviniai feodalai tokie pat agresyvūs, kaip buvo viduriniais amžiais. Ir jie nori primesti kitiems savo tikėjimą, vidaus santvarką ir kitų sąskaiton išsilaikyti valdžioje, iš kur lengviau būtų galima apginti savas pozicijas.

Lietuvos TSR istorija dėl užnemunės

Kai Sovietų Rusijos istorikai iš "Bolšoj enciklopedii" skelbia, kad iš seno buvusioje kryžiuočių ordino valdžioje žemėse iš neatmenamų laikų gyveno slavai, tai pravartu žinoti ką apie tai Lietuvos TSR istorija rašo:

"Ordino valstybės valstie-

pat mažens ir todėl didžiulę reikšmę turi meno disciplinų sutvarkymas mokyklose? O tuo tarpu, statistikos duomenimis, beveik pusė piešimo mokytojų RTFSR mokyklose neturi jokio meninio išsilavinimo. Daugelis jų neturi jokio polinkio menui. Atrodo aišku, kad piešimo mokytojų pareigas turi eiti tik dailininkai. O tada jau būtų galima pasiginčyti ir sudėtingesniais klausimais: pavyzdžiui, ar skiepyti vaikams iš pat pradžių "griežto" piešinio įgūdžius, ar duoti daugiau laisvės jų vaikiškai, betarpei kūrybai ir fantazijai. Čia gali būti nesutarimų, tačiau dėl minimalios mokytojų kvalifikacijos, atrodo, gali būti tik viena nuomonė. Tačiau praktiškai organizacinių išvadų lig šiol nepadaryta, ir daugelyje mokyklų tebėra ta pati paradoksalinė padėtis: piešti moko žmonės, kurie patys nemoka piešti."

"... pusė piešimo mokytojų RTFSR mokyklose neturi jokio meninio išsilavinimo". Kas tai, tosios 5 žvaigždelytės RTFSR? Ogi, pačio komunisto gyvavimo — Rusijos — vardas. Nemoka piešti, bet... atsiunčiami į okupuotąją Lietuvą meno akademijų, meno muziejų ir kt. meno institucijų prižiūrėti. Tai baisūs faktai, kuriuos aptarsime kita kuria proga.

J. Cicėnas

čia, ypač lietuviai valstiečiai, taip pat sukilo prieš dvarininkus, vyskupus ir kunigus, prieš burmistrus ir pirklius, prieš saualiautojus ritierius (1525). Toliau pasakytą:

"Grobikiškomis priemonėmis sukaltai ordino valstybei grėsė pavojus būti sunaikintai. Vėl susidarė labai palankios aplinkybės išvaduoti vakarinių lietuvių žemėms ir joms sujungti su visa Lietuva, ypač kad vyko vakarinių lietuvių valstiečių judėjimas ir jam buvo reikalinga parama iš Lietuvos pusės".

"Tačiau Lietuvos feodalams bei Lietuvos didžiajam kunigaikščiui ir Lenkijos karaliui Žygimantui Senajam įtraukusiems Lietuvą į karus su Rusų valstybe ir žiauriai slopinusiems valstiečių antifeodalinį judėjimą, buvo svetimas šis istorinis uždavinys. Lietuvos valdovai ne tik nepasirūpino lietuviškų žemių išvadavimu, bet dargi patys padėjo sustiprinti ordino valstybę. Gresiant ordino valstybės sunaikinimo pavojui, magistras Albrechtas kreipėsi į savo dėdę Lietuvos didįjį kunigaikštį Žygimantą Senąjį, prašydamas, kad tas paremtų jo siekimus ir padėtų įtvirtinti naujai pertvarkomą buvusią ordino valstybę, kuri buvo susidariusi daugiausia užgrobtose lietuviškose žemėse".

"Tuo tarpu valstiečiai tebekovojo su feodalais, užimdami jų dvarus ir naikindami juos pačius. Lietuvių valstiečių ginkluoti būriai naikino feodalų dvarus Labguvos, Klaipėdos ir kitose apylinkėse, pagaliaus stipriomis jėgomis patraukė prieš Karaliaučius".

O štai jau yla iš maišo:

"Lietuvių, prūsų ir iš dalies slavų žemėse susikūrė nauja grobikiška Prūsijos valstybė, kelis šimtmečius grėsusi Rytų Europos tautoms".

Bet gi jau nedrįsta pasakyti, kad "iš dalies rusų", vieton

iprasto žodžio rusas, čia padėtas slavas.

Bet kaip ten bebūtų, ir iš Lietuvos TSR istorijos knygos jos autoriai tvirtai pasisako, kad tos žemės buvo lietuvių, prūsų apgyventos ir tik iš dalies slavų. Vadinasi, čia slavai visai atskirai suminėti, tai knygos autoriai lietuvių nepriskiria slavų grupei. O tie slavai buvo mozūrai ir kitos lenkų tautai giminingos grupės. Ir Rusijos trandomai Lenkijai priskirtos tos žemės, kurios paveldėjimo keliu priklauso, o Lietuvai... Lietuvai girdisi šnabzdės iš "Bolšoj enciklopedii" — zdes ruski kraai, zdes Rus'ju pachnet (čia rusų šalis, čia Rusija kvepia).

Nors tos knygos autoriai dar paryškina:

"Prūsijos lietuviai ir toliau ieškojo bendravimo su Lietuvos gyventojais, stengėsi lančyti Lietuvos kaimuose ir miestuose. Tuo reiškėsi gaivališkas jų siekimas palaikyti ryšius su visa lietuvių tauta ir stiprinti savo atsparumą kovoje prieš vokiškųjų dvarininkų ir valdininkų savivalę". (Pus. 176-178).

Čia galime nuo savęs pridurti, kad tie ryšiai su anos Nemuno pusės lietuviais niekuomet nebuvo nutrūkę. Lietuvos nepriklausomybės metais tie ryšiai, be viso kito, buvo palaikomi per Rambyno kalne suruošiamomis joninėmis.

Deja, maskolius Prūsijoje lietuvių galutinai sužlugdė, net jų kapus užarė, vietovių lietuviškus vardus iškeitė į rusiškuosius.

Ši kartą tuo skyreliu ir baigsime savo pastabas apie toje knygoje rusofiliską duoklę Lietuvos okupantui. Kita proga pakalbėsime apie Lazinio ūkio įsigalėjimą, bajorų viešpatavimą, apie Lietuvos ūkinį ir politinį smukimą ir rusų okupavimą Lietuvos.

Lietuvos TSR istorija baigiama Lietuvos sukilimais prieš carinę Rusijos okupaciją.

D. JURJONO BENDROVĖJE

3251 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel.: CA 5-1064

Parduodami įvairūs dažai, sienoms popieris, vonios, sinkos, prausyklos, sieniniai kabinetai, grindims ir sienoms iškljuoti plokštės (tiles), kristalo dirbiniai, porcelano indai, įvairios dovaninės prekės ir daugybė kitų reikalingų namų ruošai daiktų žemiausiomis kainomis. Krautuve atidaryta kasdieną įprastinėmis valandomis ir šventadieniais nuo 11 val. iki 3 val. po pietų.

Ligoninės draudimas visam amžiui

MES APDRAUDZIAME JUS

iki **365** dienų
į metus

ISIGALIOJA NUO PIRMOS DIENOS!

DRAUDIMO BENDROVĖ NETURI TEISĖS
DRAUDIMO NUTRAUKTI!

INDIANAPOLIS LIFE INSURANCE COMPANY

2735 W. 71 St. LEONAS, REAL ESTATE

Skambinkite

ALEKSUI LAURAIČIUI

FR 2-9690
WA 5-6015
GR 6-6684

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

Organizuotumo principas

Kiekvienas organizmas, kaip jau pats žodis sako, yra griežtai organizuotas, vienos ar daugybės ląstelių vienetų, daugiau ar mažiau savarankiškai funkcionuojantis. Čia vieną iš pagrindinių rulių vaidina nervų sistema, kuri, cheminių medžiagų, ar tai bioelektrinių impulsų keliu, riša ir palaiko kontrolėje visus organus bei atskiras kūno dalis. Organizuotumo susilpnėjimas bei pažeidimas neretai gali pasireikšti vienoje ar kitoje dalyje kaip tik pasėkoje virš minėtų pradinųjų metabolinių sutrikimų. Atskiros ląstelės gali darytis daugiau ar mažiau "savarankiškos" ir tuo būdu net greičiau tapti aukomis vienokios ar kitokios kilmės agresorių (užpuolėjų), k. a. žalingų bakterijų, virusų ir tt. (Nauj. pr. nr. 448, 17-1-1959). Gi savarankiškas ir nekriklausomas audinių celių augimas kaip tik pasireiškia įvairiausių vėžių bei auglių atvejuose.

Vėliausiais olandų mokslininkų tyrinėjimų rezultatais yra mėginama eksperimentaliu būdu įrodyti organizuotumo principo reikšmę organizmo atsispirime prieš įvairias ligas, įskaitant ir vėžį. Dalis tų bandymų buvo pademonstruota ant laboratorinių gyvių, šiuo atveju panaudojant peles, skatinant jas specialiai įrengtuose aparatuose "sportuoti", ir palyginant šiuo pastarųjų žymiai mažesnį procentą vėžio vystymosi ir plėtimosi atvejų su tomis, kurios narvuose nieko neveikdavo ir "tingniau davė". Susekimas tikrosios esminės kilmės šių kūne atsirandančių "faktorijų" (anti-cancerous factors) yra vienas iš svarbiųjų žingsnių siekiant priešvėžinių vaistų atradimo bei šios ligos apsisaugojimo.

Sportas ir fizinis darbas

Saikus kūno fizinis aktyvumas iki "išsišėlimo", susijęs su didesniu ar mažesniu praktavimu, nors ir pasyvioje formoje, kaip tik prisideda prie audinių ląstelių "išjudinimo", metabolinio aktyvumo stimuliavimo, išvarinėjant bei išvalant "nešvarumus" (Schlacken), ir, komplikuotais kūno cheminių medžiagų procesais, virš minėto bendrojo kūno "organizuotumo" palaikymo, čia taip pat reikia paminėti gaivinamąsias karštų garų vonias (pirtis), k. a. turkiškas vonias (Turkish bath, Russian bath, Finnish bath, Saunabad) ir tt.

Kaip vyksta kūno mechaninis darbas. Pats judėjimas, tai yra tam tikros rūšies kūno audinių - raumenų fiziologinė funkcija. Tas dažniausiai esti mūsų valios ar norų kontrolėje ir priklauso taip vadinamų valinių arba skersaruožių raumenų aparatui. Tačiau kitais atvejais, k. a. širdies plakimas,

virškinamojo trakto mechaninis judėjimas ir tt. . . , paprastai nebeprisideda nuo mūsų valios. Valinių raumenų funkcion gali įeiti atskiros įvairių raumenų grupės, žiūrint, kurios rūšies yra judėjimas pvz. sportuojant ar fiziniai dirbant. Iš to yra lengva suprasti, kad sportas nebegali pilnai pavaduoti fizinio darbo, ir atvirkščiai. Abu yra sveikatai naudinga ir svarbu. Antruoju atveju net ekonomiškai!

Mankštomi raumenys darosi palaipsniui tvirtesni, pajėgesni ir, be to, prisideda prie išlaikymo atletiškai normalios kūno formos (išvaizdos). Be rankų bei kojų muskulų, pilvo sienų ir stuomens dar vaidina svarbią rolę prilaikydami vidinius organus normalesnėje anatominėje pozicijoje. Nemankštomi raumenys pasilieką silpni ir nebeįstingia atlaikyti didėjančių ir dažnai "riebėjančių" pilvo organų svorio. Pilvai paprastai nusvyra, nudrimba, nusikaria. . . Nors ir kelių minučių kasdieninis pirmyn-atgal bei pusiau-šoninis pasilinkčiojimas, stengiantis pasiekti rankų pirštu galais kojų pėdų galus, jau sustiprina šiuos raumenis ir tuo padeda išlaikyti kūną dailesnėje ir anatomiškai normalesnėje formoje.

Vėliausiame Sporto Medicinos (American College of Sports Medicine) suvažiavime buvo ypatingai diskutuojama sporto įtaka širdžiai. Pagal kruopščiai surinktus keleto metų davinius, reguliariai tikrinant širdies darbą elektrokardiografijos (specialaus aparato širdies elektriniams impulsams matuoti) būdu, buvo patvirtinančiai prieita išvada, kad nuolatinis ir individualiai saikus sportas bei fizinis darbas kaip tik stiprinančiai veikia širdį. Tas buvo pastebėta

ne tik jaunesniuose, bet ir pagyvenusiuose ir net vėlesnio amžiaus (virš 80 metų) asmenyse. Šis faktas ypatingai patvirtina palyginus šio krašto duomenis su kitais kraštais, kur į fizinį aktyvumą yra daugiau kreipiama dėmesio. Tačiau senoji taisyklė ir čia tebeprisilieka ta pati ir galiojanti, būtent, asmenims, turintiems betkokių organinius defektus ar negalavimus (pvz. širdies, kvėpavimo organų ir tt.), imantis sporto, ypatingai pradedant, yra sektina asmeniškai patikimo gydytojo nurodymai!

Mankštos stoka

Šiais moderniais laikais, ypatingai šiame aukštai mechanizuotame krašte, daugumai tenka sėdėti laike darbo, sėdėti automobilyje po darbo, sėdėti namuose, sėdėti svečiuose ir gulėti miegant. . . Taigi panašiais atvejais fiziniam aktyvumui yra kaip tik reikalinga pašvesti bent mažutę savo laiko dalį. Nors normaliai sveikas organizmas paprastai jaučia, kada yra reikalinga fizinis "išsišėlimas", tačiau tas jausmas neretai gali būti užslopinamas po ranka pasitaikiusių "skanėstų", "zabobonų" ar šiaip "malonybių", darančių kūną aptingusiu ir neveikliu. Tokiais momentais, be abejo, yra apeliuotina į asmens valios tvirtumą.

Dviratis — sveika sporto priemonė

Sveikiausias sportavimas yra atvirame ore, gamtoje arba higieniška įrengtose, pakankamai vėdinamose, klūbų patalpose. Nors daugumas įvairių žaidimų paprastai yra grupinio ar partnerinio pobūdžio, kas ne visiems darosi paranku, galimybių nebetrūksta ir pavieniam sportavimui, įskaitant ir paprastą pasivaikš-

čiojimą. Dviračio panaudojimas, kaip ir slidinėjimas pačiūžomis ar pašliūžomis, taipgi suteikia puikią mankštą. Tačiau Amerikoje, kur automobilių susisiekimas yra taip nepaprastai išplitęs, važinėjimas dviračiu viešaisiais keliais yra susijęs su gana nemažu asmeniniu pavojumi, bet nepavojingose vietose gali būti rekomenduotina ir mažiau patyrusiems. Yra daroma žygių nutiesti specialius takus vien tik dviratininkams, kaip kad kai kuriuose Europos karštuose. To viso aktyvus iniciatorius (taipgi naudojantis dviračiu) yra dr. P. D. White, Bostono kardiologas, vienas iš garsiausių šio kontinento širdies ligų specialistų, buv. prez. Eisenhowerio konsultacinis gydytojas. Jis tapo ypatingu šio plano rėmėju, kada tarptautiniai palyginus tyrinėjimų davinius, buvo rasta žymiai mažesnis procentas kraujagyslių sukietėjimų ir ryšium su tuo atsirandančių širdies ir kitų ligų tuose kraštuose, kur automobilių pavaduoja sveikas dviračio sportas. Kaip greitai panašūs planai leisis praktiškai įgyvendinami, gal pamatysim netolimoj ateityje. (Apie nelaimingus sporto atsitikimus (accidents) bei jų išvengimą bus specialiai kalbama kita proga).

Idomesni lit. šait.: The Encyclopedia of Sports, Menke, New York, 1953; Transactions, International Soc. of Geogr. Pathology, New York, . 1958; Der Gesundheitswert der Sportarten, Lorentz, Stuttgart, 1938; Problemi psichologii sporta, Rudik, Moskva, 1960; Influenza dell' esercizio sportivo sullo sviluppo del cuore, Vampa, Italia; Mala encyclopedia zdrowia, Mazurkiewicz, Warszawa, 1957; La bicyclette, ses effets psycho-physiologiques, Morache, Paris.

MUTUAL FEDERAL
BENDROVĖS REKORDAS...

- ★ Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- ★ Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- ★ Jūsų pinigų galima perkelti iš kitur, jei atsiėšite savo banko knygutę.
- ★ Pinigų taupymui nereikia važinėti: juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto išlaidas.

Nuo šių metų liepos mėn.
1 dienos numatoma
padidinti dividendus iki

4 1/4%

2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.
Phone VI 7-7747

JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

Chartered & Supervised
by the U. S. Government.

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų. Trečiadieniais visai neatidarama.

Now Open
BROASTED CHICKEN
Carry Outs
4738 N. AUSTIN
Near Lawrence
Watch for our COMPLETE \$1.49
Menus coming CHICKEN
Thru the Mail DINNER
Also a Variety of
Sea-Foods-Steaks and Ribs
Open Daily at 11 A.M.
GIVE US A CALL — AV 2-5595

NADINE'S BEAUTY SHOP
1751 W. 18th St.
Specializing in Permanents
Tinting — Bleaching — Hair Styling
— Cutting — Scalp treatments etc.
Expert operators — for Appointment.
Call HAYmarket 1-0729.

GALIMA GAUTI SALE
• vestuvėms,
• ėanketams,
• pobūviamis ir t. t.
VI 7-9641
3000 S. Trumbull Ave.

ABLE OVERHEAD DOOR & CONSTRUCTION CO.
DOOR-REPAIRS
24 Hour Emergency
Overhead and Steel Rolling Doors
City wide & suburban.
Sales — Service — Installations
Call ART BRADY — LU 2-9800
5601 S. OAK PARK

OWL ELECTRIC CO.
Licencijuota, ujininė ir aprausta
Atitaisome blogai įvestas šviesas,
perdegusius saugiklius, perkrautus
laidus, uždegimus, blogus laidus.
Perdirbam, atnaujinam, taisom.
Mums nėra nei permažų nei
perdidelių darbų.
8458 COMMERCIAL AVE.
Rezid., prekybai, pramonei.
RE 1-0241 arba BA 1-4516
Teirautis pas Mr. Bartczak

VOLMAN'S GLASS AND AWNING CO.
Aluminum and
Stainless Steel
Combination
Windows
and Doors
Fiberglass Awnings
Roll Ups and
Aluminum
Awnings
OL. 2-2669 You'll Be Glad
5741 16th You Called...
We Manufacture All Our Own
Products Cicero, Ill.

ENTERPRISE GLASS CO.
Established 1909
"Glass of every Description"
Mirrors — furniture tops —
Auto Glass — Glass block panels
— glazing, storm Windows.
6201 S. DAMEN
PR 8-5757.

GLOBE LUMBER CO.
Lumber & Building Materials
For southwest prompt delivery
Call BO 8-7512
Open daily 7:30 A.M. — 4:30 P.M.
Open Sat. Till 4 P.M.
1042 W. 50th St.

EXPERTAS ĮSTATO
Furnesus, Boilerius —
pakeičia gazo ir alyvos pečius.
Įrengia vėsintuvus, nutekėjimo
vamzdžius (stogų).
Mes aptarnaujame, taisome įvairių
rūšių furnesus ir boilerius.
TREVE, INC.
6515 S. Ashland Ave. HE 6-2717

Pamatykite garsiuosius "KLEPPER"
SUDEDAMUS LAIVUS
Jie pagaminti Vak.
Vokietijoje.
Neskestantieji
Irkliniai, būriniai, motori-
niai. Tinka žuvavimui, me-
džiojimui, vandens slidžių
sportui.
Telpa į bet kurios maši-
nos trunką, nereikia prie-
kabos. Klepper lai-
vais net 2 kartus
buvo perplauktas
Atlantas. Lengvi sti-
prūs rėmai gali būti
sustatyti per keletą
minučių. Pamatykite juos:
KLEPPER BOATS
Showroom and sales
412 S. MICHIGAN, CHICAGO 5, ILL.
Write or phone for free brochure —
WE 9-2729

SKTATY KIR PLATINK
"NAUJIENAS"

DANIELS CONSTRUCTION CO.
Complete stock.
USED LUMBER
• Cleaned nail free
• \$ save money \$
• Structural Steel - all sizes.
Sound Seasoned lumber
City wide delivery.
11715 S. Ashland. — CO 4-3360

TAISOME TV KREDITAN

Nereikalingas įmokėjimas.
1 savaitė kredito
už padarytą darbą.
Darbas garantuotas.
Joks darbas nėra permažas.

SA 2-7332
3106 W. ROOSEVELT RD.

SIM'S FURNITURE AND APPLIANCE STORE

Matracai — \$24.50 ir brangiau
Stalinės lempos — \$5.95 ir brangiau
5 gab. miegamo setas — \$99.50
įskaitant spiruokles ir matracą
Atdara kasdien 9:30 iki 5 val. p. p.
Pirm. ir ketv. 9:30 iki 9:30 val. vak.
Pilnas pasirinkimas baldų ir kitų
namų reikmenų.
5046 S. Ashland Ave.
PR 8-4484

BIG NEW IDEA IN BEAUTY
Beauty plus, custom-coordinated, for
your needs and pocketbook. Lavish
salon results for mere pennies a day.
Nationally advertised. Available loc-
ally by calling:
CL 4-7106
Free Samples To Try Before You Buy.
Interested in extra money call.

FILTER QUEEN SAVININKAMSI
Pietinėje, pietų vakarų ir
vakarinėje miesto dalyse
gyvenantiems.
Greiti pataisymai, dalys, konai.
Nauji klientai dėl pademonstravimo
gali kreiptis:
HE 6-2090
5124 SO. KEDZIE

GERRY'S POODLE PARLOR
Grooming & Bathing
All breeds.
Call after 5 P. M.
for appointment
BEverly 3-8467
11128 So. WESTERN

SEWING MACHINE
Repair & Service on all makes & mo-
dels. Free picking & delivery, bar-
gains like new repossessed sewing
machines at low monthly payment.
UNIVERSAL SALES
617 Washington, Gary, Ind.
TU 5-7456

WRECKING ST. XAVIER'S COLLEGE
4900 S. Cottage Grove
For Sale at Reduced Price
100,000 ft. practically new maple floo-
ring, any quantity at \$50 per M;
also kitchen cabinets, all sizes: 1"
lumber; 2" and 3" joists, long lengths;
10x14 ft.; also marble: church pews;
dressers; chairs; many other items.
Salesmen on premises.
WESTERN WRECKING CO.
GR 6-5656.

A T I D A R Y T A S
ASHLAND FRUIT MARKET
4812 So. Ashland Avenue
Didelis pasirinkimas vaisių ir daržovių
žemiausiomis kainomis.

X - E - M TEPALAS
Padeda sumažinti skausmus, kylančius
nuo perdidelio klausos įtempimo arba
neaiškiaus girdėjimo.
Reguliarus įpakavimas \$2.00
(su persiuntimu)
Pavyzdys \$1.00.
ALMKLOV'S PHARMACY
DEPT. AFL
Box 665
Cooperstown, N. Dakota
4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, JUNE 25, 1960

Galvosūkliai Nr. 8, 9, 10

Inžinierius P. Lelis, Toronto, Kanada, siūlo Naujienų galvosūkių mėgėjams išspręsti 3 uždavinius. Galvosūkių redakcija nutarė juos kiek modifikuoti dėl šitokių priežasčių: 1. ne lengva pagaminti klies brėžiniams; 2. nepakeičiant uždavinių esmės naudinga sumažinti autoriaus duotus skaičius (galvosūkyje 8 vietoje 30, 40 ir 10 imame 3, 4 ir 1 — tai palengvina "juodąjį" skaičiavimo darbą ir nepažeidžia matematinės minties; galvosūkyje 9 vietoje 4 ir 20 imami skaičiai 1 ir 5).

Dėl galvosūkio 8 turime pareikšti štai ką. Nors autorius rašo, kad "neužtenka sudaryti tik lygtį, reikia ją ir išspręsti", bet kaip tik lygties (4-ojo laipsnio) sprendimas — tai jau grynas "juodas" skaičiavimo darbas atliekamas Newton'o arba regula falsi metodais. Mat, gaunamos lygties taip vadina- moji "kūbinė rezolventa" neturi racionalinių šaknų, o tatau reikiama, kad lygtis neišsprendžiama kvadratinų radikalų pagalba. Tad tektų arba pasi- naudoti bendromis aukštosios algebros formulėmis ketvirtjo laipsnio lygtims spręsti — praktiškai tai labai nevykęs būdas — arba spręsti minėtais aukš- čiau metodais.

Čia tenka dar pastebėti, kad 8 galvosūklis kažkodėl labai garbinamas JAV (bent Chicagos) motematikos mėgėjų. Gal dėl to, kad gaunama kaip tik kva-

K V I E S K I T E
CZERWINSKI CONSTRUCTION CO.
įvairiems remonto darbams,
pataisymams, aukšto ir rūšio
įrengimams, medžio darbams.
Veltui apskaičiavimai.
Skambinkite
LUDlow 2-9519

Gera proga pasinaudoti
garantuotais Electro plated
10,000 mylių
SPARK PLUGS CHAMPION, A. C.
auto lite.

30 centų vienas, 8 dėžutėj,
su persiuntimu \$2.40.
Spark Plugs gausite, jei pasiūsite
(prašykite mašinos vardą ir metus)
čekį ar Money Orderį
šiuo adresu:

METRO SPARK PLUG CO.
6101 N. W. 32nd Ave.
MIAMI 42, FLORIDA

BETTER HOME MADE SAUSAGE
4939 S. Ashland, CL 4-9341
Pas mus galite gauti naminių
lenkiškų dešrų įvairių rūšių.
Turime visą eilę importuotų
produktų. Kasdien gaminame
pyragėlius ir įvairių daržovių
mišraines.

if you're buying a new car...

hear the astounding FM/AM
NO MONEY DOWN
AS low AS \$2.50 per week
BLAUPUNKT
transistorized CAR RADIO
Come in for demonstration
Call GROvehill 6-5852
MARVEL RADIO AND TV
6606 SOUTH DAMEN

dratiniais radikalais neišsprendžiama ketvirtjo laipsnio lygtis...

Aukščiau išdėstytais sumeti- mais vadovaudamasi galvosū- kių redakcija laikys teisingai išsprendusiais 8 Nr. visus, kas sugebės sudaryti reikalingą lygtį (jei kas sudarys irracio- nalinę lygtį, tai turi parodyti, kaip panaikinti radikalus).

Nr. 8. Iš tiesės taškų A ir B pakelti į ją statmenys AC ir BD toje pačioje jos pusėje. Statme- nyse AC ir BD parinkti atitinka- mai taškai E ir F taip, kad EB=3, FA=4. Atkarpa EB ir FA susikirtimo taško G atstu- mas nuo AB lygus 1. Rasti AB ilgį.

Nr. 9. Į statųjį trikampį su įžambine (hipotenuze) lygia 5 įrašytas kvadratas taip, kad jo dvi kraštinės gulį statiniuose (katetuose). Kvadrato kraštinė lygi 1. Rasti statinių ilgius.

Nr. 10. Trijų vienas kitą iš lauko liečiančių apskritimų ra- diusai atitinkamai lygūs a, b ir c. Rasti radiusą apskritimo, liečiančio visus tris duotuosius taip pat iš lauko.

Pastaba. Sakome, kad du ap- skritimai liečia vienas kitą iš lauko, jei kiekvieno iš jų cen- tras guli kito apskritimo apribo- to skritulio išlaukėje.

Konkurso sąlygos — kaip paprastai. Paskutinė pašto ant- spaudo data 1960 m. rugpjūčio 31 d. Nebūtina siūsti visų trijų sprendimus! A. Zujus

F & M RADIO
& TELEVISION SERVICE
Authorized
DELCO & MOTOROLA DEALER
Car radio repaired while you wait.
3159 S. Wallace St. CALumet 5-9833

KUR ATOSTOGAUTI?

Kiekvieno žmogaus jėgos metų bė- gyje išsenka ir joms atgauti reikalin- gas ramus poilsis, malonios atostogos. Mūsų vasarvietėje — **Osterville Manor** — Jūs rasite ramų malonų poilsį ir tikrai atgausite visas, per paskutinius metus išėikvotas, jėgas.

Osterville Manor yra gražiame pu- šynais apaugusiame Cape Codo pusia- salyje prie Atlanto, kur šiltosios sro- vės vandens temperatūra 70—80 laips- nių. Visi mūsų vasarvietės svečiai nau- dojasi uždaru (privatišku) paplūdimiu, kurio švarus smėlis dar po kelis kar- tus valomas ir sijojamas, todėl į šį paplūdimį tegalima įeiti tik su atskirais leidimais, kuriuos parūpiname visiems svečiams. Prie paplūdimio yra auto- mobiliams saugoti vieta, už kurią atski- rai mokėti nereikia. Mūsų vasarvietės kainos yra labai žemos, jas lyginant su kitomis panašiomis vasarvietėmis, todėl tikime, kad Jūs apsispręsite savo atostogas praleisti pas mus — Cape Code **Osterville Manor** vasarvietėje.

Mes būsimė labai laimingi, jei apsi- sprendę atostogauti susisieksite su mumis ir pranešite kuriuo metu ža- date atvykti, kad galėtume Jums rezervuoti kambarius, kad atvykę nebe- turėtumėte jokio rūpesčio ir galėtu- mėtė visą atostogų metų skirti poil- siui ir malonumams.

Laukiame Tamstų pranešimų ir pra- šome klausti, jei dar kiltų kokių nors neaiškumų. Mus galite pasiekti šiais adresais:

Osterville Manor, Inc.
Osterville — Cape Cod, Mass.
Telefonas: GArden 8-6991
arba Bostone:
265 C Street
265 C Street
Telefonas: ANdrew 8-7730
Jūsų J. Kapočius (Sk.).

P. P. Bertram

Reklamų specialistas

Karla labai skubėjo ir todėl labai trumpai pareiškė:

— Tučtuojau atvažiuok į Nr. 14, Maksimiliano g-vė. Aš radau tau tarnybą. Skubink! — ir ji pakabino telefono ragelį.

— Kaip tu atrodai?! — pasakė ji priekaištingai, sutikusi Tomą prie Nr. 14 durų. Ji pataisė jo kaklaryšį, nupūtė cigarečių pelenus nuo atlapo ir pažiūrėjo į laikrodį.

— Eime, sutarta, kad tu ateisi lygiai vienuoliktą.

Mažas keltuvas lėtai slinko į viršų. Čia pagaliau Tomas sugebėjo įterpti klausimą:

— Kas per tarnyba?

— Labai gera, — atsakė Karla. Ji ištempė Tomą iš keltuvo ir nuvedė prie durų su parašu: "Vyriausias direktorius"

— Šefas jau laukia jūsų, — pasakė sekretorė ir parodė į apmuštas duris. Juodu įėjo.

— Štai jis, — pasakė Karla ir pastūmė Tomą į priekį.

— A-ha, — sumurmėjo direktorius ir atidžiai pažiūrėjo į Tomą. — Prašau sėsti. Tad tamsta esi reklamų specialistas? Panelė Karla sakė man, kad šioje srityje niekas negali prilygti jums.

Tomas linktelėjo.

— Man reikalingas tikras specialistas, — tęsė direktorius. — Per paskutiniuosius metus aš buvau paskyręs penkis, ir .. man teko juos visus atleisti. Jie sugebėjo tik viena: mesti pinigus pro langą. Bet idėjų neturėjo nė vienas. — Čia direktorius pliaukštelėjo delnu į stalą. — Todėl aš nuariau ateityje išbandyti kiekvieną, kas prašo tarnybos. Jei tamsta gerai atliksi bandymą — gausi tarnybą. Jei ne... — čia direktoriaus veidas išreiškė apgailėstą.

Tomas linktelėjo vėl.

— Puiku, — pasakė direktorius, — prašau į gretimą kambarį. Ten tamsta rasi viską, ko tamsta reikia. Tamsta turi 20 minučių.

Jis uždarė duris, palikęs Karlą ir Tomą vienu du.

Tomas kriste krito į minkštą kėdę.

— Žioplys, tikras žioplys! Jo reikalavimas neįvykdomas!

— Visai ne, — pasakė Karla. — Jis tik nori, kad tu įsivaizduotumei, jog tavo užrakinto šitame kambaryje, ir kad vienintelė išeitis — išmesti pro langą lapelį taip, kad jį kas pastebėtų. Jau praėjo penkios minutės. Užuo! keičęs pagalvotum geriau, kaip atlikti bandymą.

Bet Tomas vis dar nesiryžo, ir Karla pridūrė kandžiai:

— Aš pritariu direktoriaus nuomonei: reklamų specialistai tikrai turi sugebėti daugiau, o ne vien tik švaistyti pinigus.

Tomas pakėlė akis ir nusi juokė:

— Ar tikrai taip, mano mieloji?

Jis atsistojo, priėjo prie braižybos lentos ir už poros

minučių pasakė:

— Atvesk čia tą savo žioplį!

Įžengęs į kambarį direktorius pamatė Tomą stovint prie lango. Direktorius ir Karla bėgte pribėgo ir pamatė, kad ore plevėsavo margas lapelis, pamažu leisdamasis žemyn. Lapelis nuplevėsavo tiesiai į šiukšlių dėžę.

— Ak! — giliai sušuko Karla. Bet nebuvo reikalo gailėtis: staiga prie šiukšlių dėžės šoko vienas praeivis, pasukė jį — kitas, o trečias skubėjo iš kitos gatvės pusės. Visi trys ėmė karštai ginčytis ir pagaliau nudūmė link policininko.

Direktorius uždarė langą.

— Sveikinu, tamsta išlaikė egzaminą. Bet atskleiskite paslaptį: ko jūs ten prirašėte?

Tomas šyptelėjo.

— Aš parašiau: "Gelbėkite! Mane laiko nelaisvėje. Maksimiliano g-vė, Nr. 14. Mano gyvenbei gresia pavojus. 5 aukštas, kambarys 512".

— Puiki ir įtikinanti idėja! — pagyrė direktorius. Jis buvo besiruošęs pridurti dar keletą malonių žodžių, bet durys atsidarė ir į kambarį šokė įsoko susijaudinusi sekretorė.

— Pone direktoriau! Atėjo policininkas ir kažkokie du vyrai. Jie sako, kad čia kažkas laikomas nelaisvėje ir šaukia si pagalbos!

— Duokite jiems po markę — tegu išgeria, ir pasakykite, kad visa tai tik pokštas. — Čia jis kreipėsi vėl į Tomą. — Bet vis dėlto man neaišku, kaip čia taip įvyko, kad tuo popiergaliu susidomėjo trys vyrai..

— Aš parašiau tekstą didelėmis spalvotomis raidėmis ir labai išskaitomai.

— Žinoma! Bet to dar maža... — Be to, aš paėmiau margą lapelį. Ir — tai svarbiausia! — juk aš prityręs specialistas!

Sutartis buvo pasirašyta, ir Tomas drauge su Karla leidosi žemyn tuo pačiu mažu keltuvu.

— Mudu galėtume pavalgyti gerame restorane ir aplaistyti šį įvykį, — tarė Karla.

— Žinoma! Bet... ar tu turi pinigų?

— Pinigų? Juk tu sakei man vakar, kad dar turi apie šimtą markių...

Tomas linktelėjo.

— Tiesa. Šimtą ir priedo dar penking. Bet tai buvo vakar. Šiandien aš turiu tik penking..

— ?

— Labai paprasta: šimting aš buvau priverstas paaukoti dėl savo karjeros. Šimtinė, o ne margas lapelis, patraukė visų dėmesį. Kažin kaip ten būtų buvę, jei nebūčiau jos prisėgęs prie savo "reklaminių lapelių"?

Vertė A. Z.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARPŲ ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Siunčiame į Lietuvą Jūsų supirktus, ir pas mus pasirinktus daiktus. Turime įvairių medžiagų, skarelių, kojinių, odos batams ir kitų daiktų siuntiniams.

Taip pat persiunčiame iš Anglijos standartinius medžiagų ir vaistų siuntinius. Geriausios angliškos medžiagos kostiumai su maitu ir persiuntimu nuo \$24.00.

Patarnavimas, licencijos išpirkimas ir draudimas už standartinį siuntinį yra \$6.00.

Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE

Pašto agentūroje.

2439 W. 69th ST.

CHICAGO 29, ILL.

Tel.: WA 5-2737

GRUPIŲ KELIONĖS
Į LIETUVĄ

praleidžiant 15 dienų
VILNIUJE

Iš New Yorko

išvykstame:

Rugpjūčio 25 d.

Rugsėjo 12 d.

SUSITIKITE SU SAVO

GIMINIEČIAIS

VILNIUJE

Paskirų asmenų
keliones į Vilnių
taip pat
sutvarkome:

Platesnėm
informacijom
telefonuokite
arba rašykite:

GORDON

TRAVEL SERVICE

OFICIALUS INTURISTO AGENTAS
CHICAGOJE

220 SOUTH STATE ST., CHICAGO 4, ILL.

Phone: WE 9-6362

SLOAN'S DEPARTMENT STORE
Pilnas pasirinkimas vyriškų, moteriškų ir vaikams rūbų, duoda visai Jūsų šeimai galimybę gražiai pasipuoti už žemiausias kainas. Kalbam lietuviškai
7042 SO. WESTERN AVE.
Phone: PProspect 8-9210

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

Jūsų pristatyti ir iš Europos (iš katalogų). Siunčiame akordeonus, siuvas masinas ir kt. Viskas žymiai nupigintomis kainomis.

Overseas Cargo Co.

514 W. Pershing Rd. (39th St.)

CHICAGO, ILLINOIS

Tel.: OA 4-9079

Vedėjas P. NEDZINSKAS

CHICAGO ŠVARIASIAUS IR
MODERNISKIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

IS TOLI AR IS ARTI PIGIAI

PERKRAUSTAU
(MOVING)

BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta

ANTANAS VILIMAS

3415 So. Lithuanica Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

Tel.: FRontier 6-1882

GRADINSKAS

"Kas pirmenis, tas geresnis"
ORO VĖSINTUVAI
ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS
TV, Radijai, Hi-Fi, Pardavimas
ir taisymas

J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.

FRontier 6-1998

Atdara kasdien. Sekmad. uždaryta

remember...

ONLY YOU CAN
PREVENT FOREST FIRES!

NAUJIENOS

1739 S. Halsted Street,

Chicago 8 Ill.

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

— SATURDAY, JUNE 25, 1960

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Sambi Šviesa Chicagoje.
Redaguoja: Rita Kavolienė
Medžiagą siųsti: 5635 W. 22nd Pl., Cicero 50, Ill.

3 METAI

NR. 17 (94)

Zenonas Rekašius

TAUTINIS SĄMONINGUMAS

Tautiškumas išeivijos sąlygoje įmanomas tik sąmoningas; galima tik sąmoningai už (ar prieš) apsispręsti. Priešingu atveju tautinis apsisprendimas bus tik laikina, nuolat laiko ir aplinkos silpninama ir migdoma apraiška. Vienas iš geriausių pavyzdžių čia — Amerikoje — gimusio senosios išeivijos jaunimo atitrūkimas nuo lietuviškos bendruomenės; vykęs pradžioje lėtai, vėliau greitėjęs, tačiau tylus, nesulaikomas ir neišaukęs didesnės audros. Nesąmoningas tautiškumas (kurio jokiū būdu netrūko didžiajai mūsų senosios išeivijos daliai) geriausiai atveju tėra labai laikinas reiškinys išeivijoje.

Žmogus, kuris namuose vartoja lietuvių kalbą, tačiau šiaip visai atsiribojęs nuo lietuviškos bendruomenės, (tiksliau nuo tos bendruomenės veiklos, nes bendruomenė yra gyvas organizmas ir vien pasyviu pritarimu negali egzistuoti) — toks žmogus negali tilpti į sąmoningo tautiškumo sąvoką. Kaip būtina tautinio sąmoningumo sąlyga — kriterijų čia tad ir vartosime priklausomumą tautinei bendruomenei (dalyvavimą organizacijose, spaudos skaitymą, žodžių, — gyvenimą tos tautinės bendruomenės kultūrinu gyvenimu).

Tautinės bendruomenės gyvenime nedalyvaujant žmonės, nors jie būtų ir tos tautos kilmės, yra nutautę. Nėra prasmės laikyti lietuviais antros ar trečios kartos lietuvių kilmės amerikiečius, nebevertojančius lietuvių kalbos ir nebedalyvaujančius lietuviškame bendruomeniniame gyvenime. Tiesa, šitokiai tautinio sąmoningumo sąvokai pas mus labai dažnai nusikalstama, ar tai savo tautinės didybės manijai patenkinti (milionas lietuvių Amerikoje), ar kreivai suprastai tautinei savigarbai padilginti (Marcia Vlibus — lietuvaite, JAV grožio vicekaralaitė), ar stačiai visiškai savo nesiorientavimui tautinėse problemose pademonstruoti (Chicago — didžiausias lietuviškas miestas pasaulyje).

TEMOS PAVOJAI

1. Svarstydami tautiškumo problemą, turime atsižvelgti į gyvenimą realybę. Todėl esame priversti tvirtinti — ir istorijoje nerandame pavyzdžių savo šiam tvirtinimui sugriauti, — kad tik uždara tau-

ta gali ilgai gyventi pasaulyje. Išsisklaidžiusi svetimoj aplinkoj tauta greičiau ar lėčiau asimiliuos — nutaus, įsilies į gyvenamo krašto tautinę bendruomenę, noromis ar nenoromis perims jos kultūrą, papročius, tradicijas, kalbą. Pavyzdžiui apie žydų, kaip *tautos be savo krašto išsilaikymą*,¹⁾ finikiečius ir pan., yra klaidinantys. Finikiečius sugriauzė istorijos dulksės, žydai gi išsilaikė ne kaip tauta, bet kaip uždara ir kultūriniai už aplinkos gyventojų masę pranašesnė religinė bendruomenė.

Todėl — sąmoningas tautinis apsisprendimas gali būti pagrįstas tik atsižvelgiant į vienalytę, savam krašte gyvenančią ir savą kultūrą kuriančią tautą ir prisitaikant, ar gal tiksliau sakant pasisavinant visos tautos bendras kultūrinės vertybas, tautinį charakterį etc.

2. Tiesa, kad nėra išbandytos visos galimos tautinio išsilaikymo svetimoj aplinkoj formos ir priemonės. Tačiau tokių naujų formų ieškojimas būtų daugiau ar mažiau istorinė spekuliacija, šių dienų sąlygomis (nenugalimi ekonominiai sunkumai, palyginti neperdidelis lietuviškos išeivijos masės tautinis sąmoningumas, nedraugiškos aplinkos stoka, žodžių trūkumas) neturinti įtikinančio pagrindo.

3. Faktas, kad nežinome, ir neturime jokios patikimos hipotezės, kaip mūsų tauta reikšis po šimto metų ar panašiai, yra visiškai nesvarbus sąmoningo tautiškumo svarstymuose. Tai neturi nei iš tolo sugestionuoti minties, kad lietuvių tautos (ar iš viso atskirų tautų) nebus. Pažiūrą, kad civilizacijos pažanga veda prie vienos tautos ir vienos kalbos nėra nei įrodyta, nei sugriauta, tačiau panašiai spekuliatyvinė, kaip ir savo laiku Vokietijoje skleistą "mokslinę" teoriją apie tos tautos rasinį pranašumą.

Civilizacijos (technikos) pažanga tik pagreitina bei padidina kultūrinių vertybių tarp tautų pasidalinimą. Vienos kalbos reikalingumas pasaulyje pradeda smarkiai mažėti (kadangi vertimai iš vienos kalbos į kitą mašinų pagalba jau yra techniškai išspręstas klausimas ir nėra jokios abejonės, jog bus artimoje ateityje labai plačiai priitaikytas). Antra vertus, civi-

lizacijos pažanga yra jau ilgą laiką egzistuojąs faktorius ir dėl jos iki šiol nesusiniveliavo jokios dvi, kad ir labai panašios, bet sąmoningos tautinės bendruomenės (kaip pav. Vokietija ir Šveicarija). Taigi nėra pagrindo tvirtinti, kad civilizacijos pažanga neišvengiamai veda prie vienos tautos, Tiesa, kad atskirų valstybių individualinis savarankumas mažėja, bet tai daugiau liečia ekonominę (Benelux) ir karinę ar politinę (Nato), bet ne tautinės kultūros sritį.

4. Nors anksčiau pabrėžėme, kad tautiškumo problema gali būti išsprendžiama tik atsižvelgiant į vienalytę, savam krašte ir savoj kultūroj gyvenančią tautą, tautinio sąmoningumo reiškinys formos išeivijoje kelia daug labai sunkių, naujų ir skirtingų klausimų.

ŽVILGSNIS ATGAL

Lietuviai yra viena iš nedaugelio Europos tautų, kurioje tautinis sąmoningumas pradėjo rodyti gyvybės žymes daug vėliau, negu valstybinis sąmoningumas. Kunigaikščių Lietuva mums nepalikto tautinės kultūros. Liaudies kūrybinis palikimas yra daugiau žmogiškų pergyvenimų, bet ne tautinio sąmoningumo išdava. Tautinis sąmonėjimas prasidėjo tik su vadinamuoju tautinio atgimimo laikotarpiu, ir jame pasireiškė septyni būdingesni elementai, kuriuos čia pakartotimes pasiremami labai vykusiu V. Kavolio²⁾ suskirstymu.

1. *Basanavičiškasis* sąmoningas pasisakymas už savo tautinę bendruomenę, pagrįstas tėviškės meile, tradicija, istorijos garbinimu, tautosaka, liaudies kūryba. Basanavičiaus *Aušra* nesiekė nieko daugiau, kaip tik šitokią nusiteikimą perkelti iš grynai jausminio pasaulio į sąmoningų, paties žmogaus suvokimų ir vertinamų dalykų plotmę.

Šitokia romantiška pažiūra į tautinį susipratimą jokiū būdu nėra atmestina. Ji būtina sąlyga išauginti tautinėje nuotaikoje vaikus ir išlaikyti juose tautinę sąmonę iki maždaug gimnazijos metų.

2. *Sluipiškasis* išsipareigojimas kovai už tobulesnę bendruomenės santvarką. Šiai tautinio sąmoningumo formai būdingas įnašas — tai kovos ir dinamikos elementų bendruomenėje svarba (kova už pažangą, švietimą, geresnį susitvarkymą, etc.)

Šių dienų lietuviškai išeivijai kaip tik ir būdinga šio elemento trūkumas. Ir jei skaitytojai šių misijų neskaitytys paraižiai, tai norėtume pasakyti, kad mūsų tautinėje bendruomenėje trūksta "bedievių, kurie statytų bažnyčias" ir "davaukų, kurios jas griautų" — pažangos tautinėje bendruomenėje jėgai. Kalbant rimčiau — perdidelis energijos, kiekis išliejamas taisant praeities

klaidas ir per mažas dėmesys skiriamas ateičiai.

3. *Kudirkiškasis* išsipareigojimas organizuotai dirbti praktiškus, tautinei bendruomenei kasdien reikalingus darbus. Šis elementas būtų bene svarbiausias išeivijoje — ilgiausiai garantuojąs tautinį išsilaikymą — dejas, nedėkingas, asmeniškų, šeimyninių, partinių konfliktų palydimas ir asmeninių interesų dalies atsižadėjimo reikalaujantis.

4. *Vydūniškasis* moralinis išsipareigojimas savąjį tautinį susipratimą persunkti tobulesnio žmoniškumo rūpeščiui. Čia, o ne basanavičių kame tradiciniai romantiniame lietuviškame, galėtų rasti daugiau atramos ypač akademinio išsilavinimo žmonės, kurie tautinę ideologiją laiko savo ištikinimų credo.

5. *Čiurlioniškasis* kūrybinis išsipareigojimas savo individualiu pergyvenimu gaivinti ir ugdyti tautinę kultūrą. Kultūrinis — kūrybinis momentas tiek tautiškumo patiesinime ir įprasminime, tiek tautinio sąmoningumo ugdytyme mums atrodo pats svarbiausias, todėl prie šio klausimo dar grįšime kalbėdami apie tautiškumo prasmę.

6. *Smetoniškasis* politinis išsipareigojimas Lietuvos valstybinei nepriklausomybei. Į tautos be savos valstybės idėją žiūrime gana skeptiškai. Tautos kultūrai ir savitam charakteriui formuoti reikalinga tiek kultūrinė tiek politinė laisvė. Todėl ir valstybinės nepriklausomybės siekimas yra neatskirama sąmoningo tautinio reiškinys dalis.

7. *Salkauskiškasis* intelektualinis išsipareigojimas savo tautiškumo istoriniai susiformavusį turinį analizuoti ir tokia analize vadovautis veikloje. Šis, paskutinis, bus bene tobuliausias, niekada pilnai nepasiekiamas, bet visuomet siektinas ir intelektualinės tautinės bendruomenės dalies dėmesio centre laikytinas tautinio sąmoningumo laipsnis.

Tautinio Sąmoningumo Esmė.

Taip trumpai peržvelgę pagrindinius sąmoningo tautinio reiškinys elementus, drįstame pasiūlyti tautinio sąmoningumo apibrėžimą; tai būtų *isipareigojimas į savo paties jausmus ir charakterio savybes, kurias gyvenimą išaukės subrendimas kurios nors tautos kultūroje*.

Nuotaika, kuri būtina reikalinga tautiniam sąmoningumui išugdyti, savaime suprantama, nėra protavimo, bet vaikystės pergyvenimų, auklėjimo, aplinkos pasėka. Tačiau pats sąmoningas apsisprendimas už vieną ar kitą tautinę bendruomenę gali būti (nors ne visuomet yra) racionalaus protavimo išvada. Galima bent iš dalies save logiškai įtikinti, kad prasminga likti sąmoningai savo tautinėje bendruomenėje. Tuo atveju reikalinga įro-

(Tęsinys 7-me psl.)

(Tęstiys iš 6-to pusl.)

dyti sau tautiškumo prasmę, pastatyti jį kaip vertybę žmogiškų vertybių skalėje, rasti pateisinimą už kartais praktiškai ir nelabai naudingą (nors tai ir nebūtinai visuomet yra tiesa, bet praktinio naudingumo nagrinėjimas straipsnį perdaug išlęstų) susirišimą su sava tautine bendruomene.

Tautiškumo Prasmė.

Tautiškumas (nacionalizmas) pagal Florian Znaniecki *) tai yra *aktyvus tautinės kultūros bendruomenės solidarumas*. Ši tautiškumo sąvoka aiškiai pabrėžia kultūrinį momentą tautinės bendruomenės gyvenime. Augant tautinei kultūrai, bendruomenės nariai jungiasi į vis stiprėjantį intelektualinį vienetą, juos jungia kultūriniai vieningos ir socialiniai solidarios tautinės bendruomenės idealas. Taip keičiasi bendruomenės socialinis veidas, gyvenimo patirtis formuojasi į tradicijas, bendruomenės gyvenimo istorija tampa bendra jungtimi. Individai bręsta tam tikroje specifinė atspalvį turinčioje aplinkumoje, juos veikia bendruomenės galvojimo būdas, pažiūros, tradicija. Tokioje tipingoje tautinė bendruomenei aplinkoje subrendusio individo kultūrinė kūryba be abėjo turės savą, skirtingą atspalvį, labai skirtingą daugeliu atvejų nuo kitų tautinių bendruomenių kultūrinio veido. Tai, žinoma, išdava tam tikro uždarumo. Ta prasme svetimų kultūrų įtakos apribojimas yra tautiškumui būtina sąlyga, ir pateisinamas tol, kol jis netampa kultūrinės pažangos stabdžiu, ką mes gyvenime vadiname izoliacionizmu.

Prof. J. Greimas teigia, *) kad sudėjęs į krūvą visus pavienių tautų bendrumus, visas tarpusavio įtakas, nieko, arba beveik nieko nebelieka tautiniam kultūros "turiniui" charakterizuoti. Tad net tokio masto mokslininkų, kaip vokiečių Wundt as pastangos tautų psichologijos mokslui (Voelkerpsychologie) sukurti priimtinos gan rezervuotai. Lieka tad tik (ką pripažįsta ir prof. J. Balys **) tautinės kultūros forma. Tačiau nors turiniu atskirų tautų kultūros ir neperdaug skiriasi, tačiau jau vien formų įvairumas yra svarbi vertybė.

Antras faktorius, kurį reikia pabrėžti, tai kad nors tautinės kultūros, kaip galutinis produktas, savyje ir nedaug turi. Skirtumų, bendra žmonijos kultūros pažanga yra ne kas kitas, kaip atskirų taut. kultūrų pažangos suma. Kultūriniai vienos tautos laimėjimai yra pasisavinami kitų tautų ir tampa universaliosiomis žmonijos vertybėmis. Jie tačiau gimsta, gauna pradžią atskirose, tautinėse kultūrinėse bendruomenėse. Populiariai kalbant, žmonijos susiskirstymas tautinėmis bendruomenėmis yra analoginis ekonominėje

srityje vykstančiai atskirų imonių konkurencijai, išsukiančiai bendrą ekonominę pažangą. Kad taip iš tikrųjų yra, nesunku įsitikinti palyginus vienalytę, nors aukštą bet neįvairią amerikietišką kultūrą su daugiaspalve, šakota, pilna skirtumų ir savo įvairumu imponuojančia Europos kultūra. Palyginimas čia kiekybinis, nors sociologas nesunkiai atiras ir kokybinių skirtumų pagrindą.

Šis tautinių kultūrų įvairumas, kaip bendros žmonijos pažangos skatintojas ir yra svarbiausias tautiškumo kaip vertybės pagrindimas. Šitoki tautiškumo supratimą priėmęs individas lengvai gali savo tautinį apsisprendimą pateisinti, pagrįsti, "išsąmoninti" (perkelti jį į sąmoningumo lygį).

Toks tad sąmoningas tautiškumas, kaip priemonė tautinei kultūrai ir per ją didesniams, tauresniams žmoniškumui siekti yra ir mūsų, santariečių, kaip sąmoningos tautinės bendruomenės dalies, idėjinis pagrindas.

Susumuojant: tautiškumas, vedantis prie tautinės kultūros kūrybinio darbo, yra priemonė tauresniams žmoniškumui ir įnašas į žmonijos pažangos aruodą.

Taškus Pastatant.

Kaip ir visos kitos vertybės, tautiškumas gali nesunkiai tapti neigiama apraiška, ją nesąžiningai naudojant. Tačiau reikia iš anksto pastebėti, kad šie neigiami bruožai nėra būdingi humanistiniam tautiškumui, bet išdava to, ką V. Trumpa šių minčių diskusijose 1958m. Santariečių idėjinuose kursuose, — pavadino agresyviuoju nacionalizmu. Tai būtų: a) šovinizmas - nepripažinimas kitoms tautoms tų teisių, kurių reikalaujama sava tautinei bendruomenei; b) totalitarizmas - tautiškumo pastatymas virš visų kitų žmogiškų vertybių ir jo tikslų siekimas nesiskaitant su priemonėmis; ir c) izoliacionizmas - visiškas užsidarymas savoje tautinėje bendruomenėje nuo kitų tautų įtakos, vedas prie kultūros ir civilizacijos pažangos stagnacijos.

Nors ir reikia sutikti su V. Trumpos pastaba, kad mūsų kaimyninių tautų agresyvus nacionalizmas dažnai mūsų tautos egzistencija pastato prieš likiminį klausimą: būti ar nebūti, tačiau manome, kad mūsų tautinei gyvybei išlaikyti agresyvi laikysena kitų tautų atžvilgiu jau nebėra būtina sąlyga. Tai gal ir neišvengiama žemo kultūrinio lygio ir menko tautinio sąmoningumo tautoms; mūsų tauta tačiau yra jau pakankamai subrendusi, kad pajėgtų skirti savo tautinės gyvybės teisių gynimą nuo agresyvaus nacionalizmo, nepripažįstančio tų pačių teisių kitiems.

Naudoti šaltiniai:

- 1) Kun. V. Badanavičius, MIC, "Lietuvių Tauta Pasaulyje" (tema, skaityta stud. ateitininkų vasaros stovykloje, 1958 m., mimeografuota).
- 2) Vytautas Kavolis, "Lietuvių Tau-

- tinis Susipratimas Istarijos Tėkmėje", Santarvė, 1958 m. Nr. 1.
- 3) Florian Znaniecki, *Modern Nationalities*, Urbana, Ill., University of Illinois Press, 1952.
- 4) A. J. Greimas, "Liaudies Kultūros Pūdymuose", Viltis, Nr. 1, 1949.
- 5) Dr. J. Balys, *Tautosakos Skaitymai*, 92 psl., 1948.

FILISTERIŲ SUVAZIAVI MAI

Santaros filisterių konferencija įvyks liepos 2-3 dd. pp. Linkų vasarvietėje Christiana Lodge, Adamsville prie Edwardsburg, Mich.

Tuo pačiu metu ten pat įvyks šviesos Sambūrio suvažiavimas.

Santariečių konferencijos propramoje yra reikšmingų ateities politinių ir kultūrinių veikimo gairių aptarimas. Dėl smulkesniu informacijų kreiptis į R. Mieželį, 7144 So. Sacramento Ave., Chicago, Ill. Konferencija prasidės ateinantį šeštadienį 2 val. popiet.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

1909 1960

Taupyk stipriausioje CHICAGO TAUPYMO BENDROVĖJE

Turtas - \$75,000,000.00
Atsargos Fondas \$6,500,000.00

Justin Mackiewich, Chairman of the Board
Justin Mackiewich Jr., President

FREE PARKING

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šešt. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Treč. visai neatidaroma.

LINCOLN BAKERY'S DELICIOUS DECORATED CAKES

LINCOLN RYE — SWEET ROLLS.
FRESH DAILY AT 200 LOCAL SHOPS

BAK FOODS 2032 W. 21st Pl.	TED FOOD SHOP 2258 21st Pl.	MIDWEST FOODS 2158 W. 18th Pl.
LIBERTY FOOD STORE 2132 W. 18th Pl.	RAY & TERRY FOODS 2253 W. 23rd St.	

Main Plant: LINCOLN BAKERY
1835 W. 17th Street — Phone CA 6-0982

ATSTOVAI!

ATSAKYKITE Į 3 DIDELIŲ PINIGŲ KLAUSIMUS:

- 1) AR JŪS DALYVAUJATE SIUNTINIŲ BIZNYJE?
- 2) AR JŪS ESATE PAJĖGŲ UŽDIRBTI DIDELIUS PINIGUS?
- 3) AR JŪS ESATE PATENKINTI DABARTINIŲ SAVO DARBU?

Jeigu jūs atsakymai į pirmuosius du klausimus yra TAIP, o į trečiąjį NE, tai jūs kaip tik tikumėte per mus uždirbti didelius pinigus.

Mes turime jau seną ir gerai tvarkomą siuntinių biznį, ir mūsų kainos yra pačios pigiausios visame pasaulyje. Mes ieškome darbščių ir iniciatyvos turinčių žmonių.

Jeigu jūs niekad nesate buvę siuntinių biznyje, bet turite gerų ryšių su Pabaltiečių tautybėmis, ukrainiečiais, rusais, armėnais ir kt., tai mes jums atsakysime!

3 DIDELIŲ PINIGŲ KLAUSIMUS

- 1) Mes Jums suorganizuosime siuntinių biznį
- 2) Mes Jums sudarysime progą uždirbti didelius pinigus
- 3) Mes Jūsų darbą padarysime vertingu, teikdami visokeriopą savo paramą.

NEPRALEISKITE ŠITOKIOS PROGOS!

Tuojau parašykite mums, paprašydami smulkesnių žinių. Visas susirašinėjimas bus laikomas griežtai SLAPTAI.

Rašykite: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St. Chicago, Ill. Box 4831.

DR. JURGIS SAUERVEINAS

(1831 — 1904)

Deilmissen, Vokietija.

Gyvenu netoli Gronau, kur atsitiktinai teko daugiau sužinoti apie šį didį Lietuvos draugą. Būdamas Lietuvoje jau buvau šiek tiek girdėjęs apie Dr. Sauerveiną. Šiame Gronau miestelyje didžioji gatvė yra pavadinta Dr. Jurgio Sauerveino vardu. Man dingterėjo, ar tai nebus tas pats, kuris tiek daug gero Lietuvai ir lietuviams yra padaręs. Pasiteiravęs ir paklašinėjęs vietinių gyventojų, daug ko nauja sužinojau, ką ir "Naujienu" skaitytojams atsiumčiu:

Praėjusių metų gruodžio 16 dieną suėjo 55 metai nuo mirties vieno didžiausio kalbų žinovo, daktaro Jurgio Sauerveino, kuris mokėjo 46 kalbas! Jis gimė 1831 m. sausio 15 d. Hannoverėje, o mirė 1904 m. gruodžio 16 dieną. Jo tėvas buvo evangelikų kunigas. Jurgiui (Georg) dar mažam tebesant, visa Sauerveinų šeima iš Hannoverio persikėlė 30 kilometrų toliau į miestelį Gronau. Būdamas 17 metų amžiaus, jaunasis Jurgis ėjo į Hannoverį studijuoti suaugusiųjų kursuose, paskiau lankė Goettingeno universitetą, kur mokėsi tokių svetimų kalbų, kaip italų, hebrajų, arabų, turkų, sirų, etiopų (abe-sinų), persų, armenų. Savo pasirinktus mokslus tęsė iki 1851 metų, vėliau aplankė Angliją, kur nuo 1857 iki 1860 metų buvo mokytojas, o vėliau patapo princesės Eilsabeth von Vied vertėju. Ji vėliau pasidarė Rumunijos karaliene.

1874 metais Sauerveinas keičia po Švediją, Suomiją, Rusiją, Estiją, o 1884 metais apkeliaavo Afriką, kur mokėsi įvairių čiabuvių tautelių kalbų.

Bet iš visų kraštų Sauerveinas maloniausiai lankydavosi Lietuvoje, kur lietuvių buvo labai gerbiamas ir mylimas. Jis apie Lietuvą ir lietuvius parašė daug eilėraščių (poezijos) ir padavimų, pasirašydamas Girėnas ir kitaip. Jis, kaip visi lietuviai gerai žino, prašė ir antrąjį lietuvių himną, bū-

DĖMESIO VISIEMS

Garsaus daktaro receptas iš Europos. Sudėtis — šešių dalių vaistai; 8 uncijos, išgydo pleiskaną, plaukų slinkimą ir niežėjimą galvos šimtu nuošimčių. No. 1.

Toli gyvenantiems pareikalavus, siunčiame paštu apdėtu mokesniu. Patyręs farmacistas išpildo gydytojo receptus.

Vaistų siuntimui giminėms duodame didelę nuolaidą. Galite gauti naujausių vaistų, vitaminų, visokių botanikos gyduolių ir būtiniausių reikmenų.

LIETUVIŠKA APTIEKA (Drug Store)

2458 W. 69 STREET
Chicago 29, Ill.

tent:

*Lietuviais esame mes gimę...
Lietuviais norime ir būt,
Tą garbę gavome užgimę —
Mes ir neleisim jai pražūt!*

Daktaras Jurgis Sauerveinas-Girėnas mirė 1904 metais sausio 15 d. Oslo, Norvegijoje. Jo kūnas buvo parvežtas į Gronau ir ten palaidotas tarpe savo tėvų. Jo kapas ir šandien tebestovi tarpe didelių medžių prie kapinių koplyčios.

Edw. Henkelis,

Deilmissen bei/Elze Hannover Land, Germany

Pavasario pasiuntiniai

Pavasario saulės spinduliai malonūs ir linksmi. Jie atgavina net niūrų ir žiaurų didmiestį. Niekas nesigaili, kad žiema praėjo. Apsiaustai išsisi spintose iki rudens. Pietų pertraukos metu jaunos mergaitės išsina į gatvę pasivaikščioti ir patraukia į save visų dėmesį: net policininkas, griežtas įstatymų saugotojas ir eismo taisyklių laužytojų medžiotojas, gėrisi gražiomis mergaitėmis ir visa savo išvaizda sveikina pavasarį. Net savo kepurę jis nustūmė ant viršugalvio, o tai išrodo ne labai rimtai.

Bet vis dėlto jis seka akimis ne tik mergaites. Ana, ten eina nusidėjėlis. Jaunas vyras svajingomis akimis — menininkas. Jis nemato raudonų šviesų. Policininkas jau betraukęs pabaudų knygutę ir paišė. Svajingos akys neišgelbės jaunojo menininko. Bet išsiblaškęs negalvoja, kad knygutė policininko rankoje — pabaudų knygutė. Jis prieina prie įstatymų saugotojo, šyptelia ir klausia kiek sumišęs: "Atleiskite, ar jūs taip pat rašote eiles pavasario garbei?"

Apie A. Eichmanną

(E) Lenkų laikraštis "Express Ilustrovany" š. m. birželio 1 d. nr. duoda statistiką, pagal kurią, Eichmanui vadovaujant, buvo išžudyta žydų:

Lenkijoje	2,800,000
Rusijoje	1,500,000
Čekoslovakijoje	260,000
Rumunijoje	425,000
Vengrijoje	200,000
Vokietijoje	170,000
Lietuvoje	135,000
Prancūzijoje	90,000
Olandijoje	90,000
Latvijoje	85,000
Graikijoje	60,000
Belgijoje	40,000

Be to, dešimtimis tūkstančių buvo išžudyti Jugoslavijoje, Austrijoje, Italijoje, Bulgarijoje, Danijoje, Luksemburge, Norvegijoje ir Estijoje.

"NAUJIENOSE" gali rašyti kiekvienas ir apie viską.

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGŲ PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE

Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val. iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 10 ligi 1 val. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus. Ofiso telef.: PROspect 8-3229. Rezid. telef.: WAibrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET

Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tikrai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas. Rez.: 3241 WEST 66th PLACE. Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

Inkstų ir šlapimo takų chirurgija

Tel.: PROspect 6-1795

2300 W. 51st St., Chicago, Ill.

Oakley Medical Arts Bldg. arba

434 Algona Ave., Elgin, Illinois

Tel.: OWens 5-0533

Valandos pagal susitarimą.

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON

2434 WEST 71st STREET

Ofisas: HEMlock 4-5849

Rezidencija: HEMlock 4-2374

OFISO VALANDOS:

Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadienį tikrai susitarus.

DR. JONAS G. BYLA-BYLAITIS

Nervų-Smegenių Ligos. Chirurgija

OAKLEY MEDICAL BLDG.

2300 W. 51st St.

Valandos: Šeštadien. susitarus, skambinti TIK Pirmad., Antrad., Ketvirt., Penkt. TIK nuo 2-4 ir 6-8 vak.: PR 6-1795, Rez. TRemont 9-5890

Ofiso telef.: Virginia 7-0036

Rezidencijos: BEverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Akušerija ir moterų ligos.

4157 ARCHER AVENUE

Ofiso valandos:

Nuo 2-4 ir nuo 6-8-30 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų. Trečiadieni pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez.: RE 7-6867

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET

Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 WEST 63rd STREET

Ofiso val.: kasdien nuo 1-4 po pietų ir 6-8 vakaro.

Trečiad. ir šeštad. uždaryta.

Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000

Rezid. tel.: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ

IR PRITAIKO AKINIUS

Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius ir šeštadienius

2422 W. MARQUETTE ROAD

Tel.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4938 W. 15th St., Cicero, Ill.

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais 12-4 val.

Ofiso telefonas: LAAtayette 3-3210

Jei neatsiliepia žaukite KEdzio 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGA

4144 SO. ARCHER AVENUE

Val.: kasdien po pietų nuo 12-3:00

Daily afternoons.

Vakarais: pirmad., antrad., ketv nuo 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS

2454 W. 71st ST. (71st ir Campbell)

Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet, antrad. ir penktad. 5-8 val. vak.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700

Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

VIDAUS LIGŲ SPEC.

2454 WEST 71st STREET

Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo 9:00-2:00 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JUNE 25, 1960

DR. M. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Valandos tik susitarus.

PROspect 6-1930

Ofiso telef.: CLiffside 4-2896

Rez. telef. WAibrook 5-3099

DR. P. STRIMAITIS

Bendra praktika ir chirurgija

specialiai

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1724 West 47th STREET

(Kampas 47th ir S. Hermitage Ave.)

Ofiso val.: nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 val. v.

Šeštadieniais nuo 2 iki 6 val. v., išskiriant sekmadienius.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos

Ofisas: 2652 WEST 59th STREET

Tel.: PROspect 8-1223 arba TR 3-5577

Atostogose nuo 6. 10 iki 6. 27

Kreiptis pas Dr. A. Valį, 2524 W. 69 St. GR 6-2823

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS

2458 WEST 71 STREET

Ofiso telef.: HEMlock 4-2123

Rezid. telef.: GIBson 8-6195

Priėmimo val.: Pirm., Antr., Ketv. ir Penkt. 2-4 val. ir 6-8 val.

Trečiadieniais ir šeštadieniais nepriima ligonių.

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez.: PR 6-4250

DR. V. VILČIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

802 WEST 31st STREET

(Kampas Halsted ir 31 os gatvės)

Priėmimo val.: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštad. 1-4 val. po pietų.

Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS

Aparatai-Protezai, Med. Baudažai, Speciali pagalba Kojoms

(Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.

ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.

2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.

Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.

4455 SO. CALIFORNIA YA 7-7381

Tikrina akis ir pritaiko akinius.

keičia stiklus ir rėmus.

Valandos: 10 ryto iki 8 val. (trečiad. uždaryta), šeštad. 10 ryto iki 2 p. p.

Dr. Kazimieras MICHEL

Optometristas-Orthoptistas

Gydo musilpusias ir nervuotas akis.

Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius.

Išgydo kreivas akis bei operacijos.

Įveda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Tikrina klausą ir pagelbsti negirdintiems. Praktikuoja 39 metų.

Kalba lietuviškai.

4654 So. Ashland Ave. YA 7-6616.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

25 metų patyrimas

Tel.: YAards 7-1829

Pritaiko Akinius

Kreivas Akis

Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė

756 WEST 35th STREET

Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.

Treč. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10-2

val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai — Pilna apdrauda

ZEMA KAINA

R. ŠERENAS

2047 W. 67th Pl. WAibrook 5-8063

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA

Visi programai iš WOPA,

1490 Kil. AM 102-7 FM

Kasdien: nuo pirmadienio iki

penktadienio 10-11 val. ryto

Šeštadienį ir sekmadienį

nuo 8:30 iki 9:30 v. ryto

VAKARUŠKOS: pirmad. 7 val. v.

Tel.: HEMlock 4-2413

7159 S. MAPLEWOOD AVE.

Chicago 29, Illinois

Svečiai iš Visatos prieš 3,500 metų?

Sovietų mokslininkai išvysto fantastiškas teorijas

Dar neseniai Sovietai tyčiojosi iš amerikietiško žymio "Science Fiction" vardu. Šių knygų didvyriai — tai erdvės laivų kapitonai, atvykę iš tolimųjų žvaigždžių į žemę ir pergvenę baisių nuotykių. "Jie tikrai moka rašyti knygas", — juokėsi sovietai, — "bet nemoka sukonstruoti raketų".

Bet visai neseniai sovietų mokslininkai pradėjo kurti teorijas, kurios praneša "Science Fiction" fantazijas. Tas faktas, kad šitokias teorijas išvysto universitetų profesoriai, nesuteikia joms rimtumo.

1908 m. birželio 30 d. virš tunguzų tyrlaukių iškilo milžiniškas liepsnos rutulys. Jis sprogo, ir jo skeveldros krito į žemę. Įvykis sujaukino visą pasaulį. Daugelis žmonių manė, kad čia jau pasaulio pabaiga, bet praėjo kiek laiko ir visi nusiramino. Mokslininkai kalbėjo apie meteorą, patekusį į atmosferą ir joje sudegusį.

Vienas sovietų mokslininkas neseniai pareiškė kitokią nuomonę. Jis mano, kad tai buvęs ne meteoras, o erdvės laivas iš Marso. Marsiečiai norėję aplankyti žemę, bet — spėja sovietų mokslininkas — įvykus katastrofa ir laivas sproges. Sovietų mokslininkas nurodo, kad dar šiandien sprogo vietoje jaučiamas aukštas radioaktyvumas: tai esąs įrodymas, kad erdvės laivas buvęs atominės energijos varomas.

Sovietų mokslininkas nieko nesako apie tai, kodėl marsiečiai nutarė nusileisti dykumoje; jis taip pat neužsimena apie tai, kad radioaktyvumo reiškiniai priežasčių yra labai daug.

Jei ši sovietų mokslininko hipotezė atrodo nelabai patikima, tai juo labiau nepatikima kito sovietų mokslininko M. M. Agresto teorija, kurią jis sukūrė visai neseniai. Agrestas teigia, kad biblijos laikais gyvi sutvėrimai iš Visatos buvo nusileidę Baalbeke (Libane). Sodoma ir Gomora buvo visai ne Dievo pykčio aukos, bet buvo sugriautos atomų sprogiu. Aišku, kad sovietų mokslininkui — vyriausybei ir partijai pritariant — pirmiausia rūpi biblijos diskreditavimas. Bet kad jis neabejoja paties fakto teisingumu ir tik savaip interpretuoja biblijos pasakojimą, tai tarsi mažą mažiausia — juokinga.

Iš esmės Agresto teorija remiasi tik "Baalbeko terasos" buvimu. Ši terasa sukurta iš tašytų akmenų gabalų, kurių svoris siekia 40,000 centnerių! Niekas iki šiol nežino tikrai, kuriam tikslui ir kokia būdu buvo pastatyta ši terasa. Agrestas teigia, kad šią terasą pastatė tarplanetiniai keliautojai (čia Agrestas nieko nepasako, iš kurios planetos jie

buvo atvykę) ir kad iš jos buvo iššautamos į Visatos erdvę jų raketos. Baalbekas buvo lyg raketų bazė, kurią įrengė ano meto tarplanetiniai keliautojai. Ten buvo įrengti sandėliai, kur sukraudavo branduoliniu kuro atsargas erdvės laivams. Šių atsargų buvę privežta per daug, įvyko sprogiimas ir sunaikino Sodoma ir Gomora. Prieš tai, girdi, svečiai iš Visatos jau numatė, kad katastrofa artėja, bet nepajėgę jos sulaukyti, o tik spėję perspėti Sodomos ir Gomosos gyventojus, kad jie nestebėtų sprogiu ir kur nors pasislėptų. Kadangi anuo metu žmonės žemėje dar neturėjo nė mažiausio supratimo apie branduolinę fiziką, tai biblijos autoriams neliko nieko kito, kaip "mitologiškai paaiškinti baisaus įvykio priežastis".

Vakarų mokslininkai kalbėjo apie tai tik, kaip juoką. Jie neįsivaizduoja, kad mokslininkas — įžymybės fizikos ir matematikos srityje — galėtų rimtai skleistis tokias drąsias teorijas, ypač, jei tas mokslininkas netiki nei Dievo buvimu, nei biblijos pasakų tikrumu.

Vienas anglų mokslininkas pareiškė su ironija: "Mes laukiame dar kurio

nors sovietų mokslininko pasisakant dėl Cheopso piramidės. Ar nebus "įrodyta", kad ta piramidė buvo pastatyta visai ne faraono Cheopso įsakymu, o marsiečių, norėjusių įrengti orientacijos punktą žemėje."

Vertėjo pastaba: Kaip ten bebūtų buvę, bet paprastam žmogui, nenusimanančiam apie branduolinę fiziką, vakarų mokslininkų tyčiojimas vis dėlto atrodo nevisai pagrįstas. Iš tikro, kas gali visų tikrumu pasakyti, kad prieš keletą tūkstančių — juo labiau — prieš keletą tūkstančių dešimčių — metų kas nors įvyko būtent šitaip, o ne kitaip čia pravartu prisiminti didžiojo Alberto Einšteino atsakymą į klausimą, kokie ginklai bus panaudoti Trečiojo Pasaulinio Karo metu. Didysis mokslininkas atsakė: "Aš nežinau... Bet aš žinau, kad ketvirtasis Pasaulinis Kras bus vedamas akmenimis ir basliais." Kodėl jau taip visai neįmanoma įsivaizduoti, kad panašių Trečiųjų ir Ketvirtųjų Pasaulinių Karų yra buvę mūsų žemės rutulio istorijoje? Kas dėl to kad marsiečiai "nutarė" nusileisti dykumoje, tai atsakymas labai paprastas: gal jie visai nenutarė, o be savo noro atsidūrė tunguzų tyrlaukiuose. Juk ir mūsų laikais, tur būt, iš pradžių pasiseks pasiekti kurią nors planetą, o tik vėliau ne tik pasiekti, bet dar ir pa-

taikyti į iš anksto numatytą vietą.

Vertė A. Zujus

REKORDAI IŠPARDUODAMI

per šį mėnesį po 97 c
vertės \$1.50

78 greičio

Kur banguoja Nemunėlis ir Kur bakūžė samanota
Solo Algirdas Brazis.
Ilgesys ir Patekėk, aušrine
Solo Algirdas Brazis.
Ave Maria ir Nakties Tyloje
Solo Algirdas Brazis.
Arija iš operos Gražina ir Suviltas.
Solo Algirdas Brazis.
Šlama šilko vėjas ir Ramu čia gyventi. Moterų Kvartetas "Rūta"
Linksmų laikų polka ir Koja, koja, polka. Orkestras.
O, dalele ir Į kovą.
Budriūno vyrų kvartetas.
Zvakė ir plaštakė ir Valsas
Budriūno vyrų kvartetas.
Beržų šakos žemai linko ir Išgrįsiu titeli.
Solo Lietuvos.
Mano mergužėlė ir Visur tyla.
Solo Šilgalis.
Ulijona ir Šiu namo.
Solo Grincevičiūtė.
Žvaigždutė ir Šoka briedis
Solo ir Choras.
Aviža prašė ir Šviesi naktis, mėnesiena.
Solo ir Choras
Šok ir Estiška polka.
Stygų kvartetas.
Tykia Nemunėlis teka ir Visur tyla.
Solo J. Babravičius.
Kai aš turėjau ir Kam šeri žirgelį
Duetas. Vanagaitis ir Olsauskas.
Vainikas I ir II dalis.
Lietuviškų melodijų rinkinys.
Gyvenk, juokis ir mylėk ir Dzingulukai.
Duetas su orkestru.
Geismai ir svajonė ir Oželis
Duetas su orkestru.

PO \$3.95 VIENAS

(33 greičiai)

Lietuviškos dainos ir šokiai.
16 dainų ir šokių viename rekorde.
Dainos iš Lietuvos. Rūtos ansamblis ir Lionė Juodytė.
16 dainų viename rekorde.
Naujas panešamas elektrinis fonografas, 4 greičių, vertės \$32, už \$16.50
Springsu užsakami fonografi \$16.50
Maži radijos su elektra \$16.50
17 colių Televizija, panešama, vertės \$150, už \$98.00
Nauji akmenuoti rankiniai laikrodžiai \$7.00
Smith-Corona rašomos mašinos lėš po \$49.50

Rekordus siunčiame ir paštu.

Į Kanadą pridėkite \$1.50 ekstra paštu ir supakavimo išlaidoms. Į JAV miestus \$1.00. Siųsdami rekordų užsakymą siųskite kartu ir Money orderį.

JOS. F. BUDRIK

3241 So. Halsted Street
Chicago 8, Illinois

Tel.: CALumet 5-7237

Budriko radio valanda sekmadieniais nuo 2:15 iki 3 val. po pietų iš WHFC radio stoties 1450 kil.

Ypatingo dėmesio yra verta mūsų žymaus rašytojo Vincas Krėvės kūryba. Todėl, ilgai uelėdami papuoškite savo knygų lentyną Chicago Lietuvos Literatūros Draugijos leidiniu Vincas Krėvė Mickevičius. Knygos kaina \$1.00.
Šią knygą turėsite savo namų knygynelyje, jei užsakytumėte adresu: NAUJIENOS

1739 S. Halsted Street,
Chicago 8, Ill.

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI "NAUJIENAS"

9 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, JUNE 25, 1960

ISIGYKITE LSS LITERATŪROS FONDO

gražiai išleistas mūsų tautos atgimimą vaizduojančias knygas!

S. KAIRIO, LIETUVA BUDO, 416 psl. — kaina \$5.50
K. BIELINIO, DIENOJANT, 464 psl. — kaina \$6.00
K. BIELINIO, PENKTIEJI METAI, 592 psl. — kaina \$6.00

Knygos kietai įrištos ir iliustruotos.

Įsigykite jas įvairių progų dovanoms!

Jas gausite NAUJIENOSE ir Lit. Fonde šiuo adresu:

K. BIELINIS, 70 Fifth Avenue, 9th floor,
NEW YORK 11, NEW YORK

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šilap ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimel išitikus, neturėsite loky nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: CEntral 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Nuolat augančio skaičiaus mūsų klientų patogumui,

MŪSŲ ĮMONĖ

veikianti pagal betarpiinę sutartį su Inturistu nuo 1947 m.

PERSIKĖLĖ Į ŽYMAI ERDVESNĖ PATALPĄ

to pačio pastato 19-me aukšte.

Čia Jūs rasite didžiausią pasirinkimą reikalingų siuntiniams sudaryti

ĮVAIRIAUSIŲ PREKIŲ

Užieškite ir įsitikinkite vietoje

Reikalaukite mūsų katalogą

Klientų automašinos naudojasi nemokama vieta garaže

Phone:
WAbash 2-9354

CENTRAL PARCEL
SERVICE, INC.

220 So. State St.
Chicago 4, Ill.

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS ŠILEIKIS

Pasikalbėjimas su dail. Jurgiu Šapkus

Buvusios freiburgiečių grupinės meno parodos Čiurlionio Galerijoje Chicagoje, kurioje dalyvavo Jurgis Šapkus proga, teko plačiau pasikalbėti su dailininku, kuris dabar gyvena Chicagoje.

Dail. Jurgis Šapkus jaunas ir energingas, baigęs Freiburgo Ecole des Arts et Metiers meno mokyklą, kurią buvo įkūrę lietuviai ir joje dėstė, atvykęs į JAV dar kelis metus mokėsi Chicagos Meno Institute, baigęs studijas savistoviai dirba savo ateljer adre. 711 W. Willow St. Chicago. Jo žmona Julia Kiefer-Šapkus taip pat yra dailininkė, akvarelisė. Jie augina gražią šeimynėlę.

Atsilankęs dailininką radau užimtą visokiais darbais, daugiausia atlieka simbolinės ir dekoratyvinės skulptūros užsakymus—vitražus, kurie dabar gaminami iš labai storo stiklo (slab glass). Šis stiklas ne visiems vitražams pritaikomas. Jis yra per daug sunki medžiaga dideliems langams, bet jis yra tuo įdomus, kad nuskelta stiklo plyta būna ne lygi ir tokiu būdu duoda daugiaspalvį atšvietimą.

— *Meno mokslus ėjote Europoje ir Amerikoje. Kurios mokyklos metodai Jums atrodė geresni?*

Mokykla ir ten ir čia pasiūlyta lygiai vertinga ir turi tam tikrus principus. Didelė mokykla, tokia, kaip Chicagos Meno Institutas, turi labai plačią programą ir kelis šimtus mokytojų. Tai priklauso nuo to, kurią mokslo šaką čia pasirenki, ir daug priklauso nuo paties studento gabumų. Čia galima daug metų studijuoti ir visų kursų neišeiti. Mano nuomone, Meno Institutas naujokus, vos atėjusius iš kolidžo, stūmia į teorinius ir

abstrakčius dalykus, vietoje duoti daugiau pagrindinio praktiško mokslo. Tokiose sąlygose studentai po metų kitų, bijo eiti toliau ir nebegali grįžti.

— *Kokia Jūsų pažiūra į šių dienų dailę. Ar neperdaug dailininkai nutolo nuo visuomenės?*

Bet koks menas yra menas, kai dirbama iš širdies ir protu. Abstraktizmo idėja yra gera, taip pat ir natūralizmo principai geri, kai grindžiami menu, bet ne pigiais efektais. Dailininkas visuomenei vadovauja, o ne pataikauja.

— *Kur mokėtės skulptūros? Chicagos Meno Institute, nes šioje mokykloje yra ir tai privalu, be to gera proga ir šią dailės sritį pažinti.*

— *Kas Jums artesnis — kosminis menas ar ekspresionizmas? Man atrodo, kad Jūs labiau linkę į ekspresionizmą?*

Mane lygiai domina skulptūra ir tapyba. Atsikvėpimas, kai dirbi vienoje ir kitoje srityje pakaitomis. Kai dėl meno srovių, galiu pasakyti, jog yra svarbu tik menas, o ne jo srovė. Bet koks menas yra menas, kai ieškoma ir kuriama, galiu tai vėl pakartoti, ką jau sakiau.

— *Kaip atrodo Jums Čiurlionio Galerijos idėja, kuri stengiasi dailininkams padėti parodas rengti. Be to, Č. G. kolektuoja mūsų kūrėjų geriausių kūrinius, kad juos būtų galima atiduoti laisvai Lietuvai.*

Man atrodo, kad Čiurlionio Galerija Chicagoje darosi tas meno Centras, kur galima geriau pasirodyti visuomenei. Tikslai kai kam nepatinka, kad Č. G. reikalauja kūrinių už parodas surengimą.

— *Bet Č. G. nėra komerci-*

nė (ne pelnui sukurta). Meno kūrinius Č. G. gali įsigyti tikslai dailininkams ir visuomenei padedant. Čia visų mūsų kultūrinis reikalas. Jūs žinote, kad jauniems dailininkams parodą surengti yra labai sunku dar ir dėl didelių išlaidų beveik neįmanoma. Č. Galerijoje rengtos parodos dar nedavė nuostolių rengėjams.

— *Ar galvojate rengti savo parodą Č. Galerijoje?*

Gal būt ateinanči sezoną su žmona bandysime surengti parodą Č. G.

Dail. J. Šapkus praėjusiais metais buvo surengęs keletą vieno asmens parodų Chicagoje, Evanstone, Vokietijoje, štu garte akvarelės parodą, kuri buvo labai sėkminga.

Dail. Šapkus šiuo metu turi daug užsakymų bažnyčių ir kitokių rūmų vitražams.

Be to, dailininkas yra stiprus scenos dekoratorius. Jo akvarelės kūrinyse telpa šiame skyrelyje, kuris pasižymi tvirta kompozicija formos ir spalvos vienybe.

Dėkui, mielas dailininke, už informacijas ir šia proga noriu palinkėti Jums šviesios ateities.

MENO INSTITUTE 63-JI MENO PARODA

Birželio 8 d. Chicagos Meno Institute buvo atidaryta 63-ji Chicagos ir josios apylinkėse gyvenančių dailininkų kūrinių paroda. Paroda baigsis rugpjūčio mėn. 14 d.

Kaip ir buvo galima tikėtis, paroda sudaryta kone išimtinai iš abstrakčių darbų. Vienas kitas lyg per "klaidą" patekęs realistinis. Visuomenei ši paroda neturi nei didelės reikšmės, nei gal būt vertės. O bendrai paėmus, nieko ypatingai naujo joje ir nėra. Kapitalinė 2,000 dol. premija ir medalis įteikta Eleanor Cohen už al. tapybą "Visitation", raudono kolorito abstraktus darbas, nelabai įtikina stebėtoją menine vertybe. Constance Cohen laimėjo \$1,500 premiją už "Procession", tai monochromatinis realistinis, muziejaus statulų skyrių pavaizduojąs aliejinis darbas. Kompozicija jis nepasižymi, tikslai

motyvo originalumu. Trečią stambią \$1,000 premiją laimėjo Richard Koppe už abstraktinį darbą "Sužeistas bulius". Latvius Edwin Strautmanis už abstraktų darbą laimėjo \$100 premiją. Beje, Municipal Art League, kuri pagal tradiciją iš parodų perka vieną kūrinių duodama premija, šį kartą \$100 premiją davė Richardui Froman už realistinį natūrmortą "Later in the Day". Visa eilė smulkesnių premijų išdalinta už abstrakčius darbus. Thomas Kapsalis laimėjo \$500 premiją už niūrios spalvos abstraktą.

Vienintelis lietuvis šioje parodoje yra dail. Vytautas Virkau su monochromatiniu kūriniu "Constructing Steel Pyramids".

Yra geros, bet nedaug grafikos. Carolyn Jacobsen puikus spalvotu rašalu atliktas kūrinys; geri ir japonų grafikos kūriniai. Skulptūra taip pat abstrakti — geležinė. Vienas kitas realistinis biustelis.

— *Čiurlionio Galerijos erdvė žymiai praplėsta, pridėti dar 2 kambariai. Bus galima iškabinti daugiau kūrinių, kurie stovėjo sandėlyje dėl vietos stokos. Be to, bus galima grafiką atskirti nuo tapybos skyriaus. Šiomis dienomis Č. G. įsigijo V. Kasiulio ir T. Valiaus grafikos kūrinių.*

— *Čiurlionio Galerijoje vasaros metu parodų nebus. Spalio mėn. pirmoji paroda bus dail. Jadvygos Dobkevičiūtės-Paukštienės. Ateinančiam sezonui yra numatyta 7 parodos Čiurlionio Galerijoje Jaunimo Centre Chicagoje.*

— *Čiurlionio Galerijos pašto ženkleliai gerai platinasi, kuriais skelbiamas vėjus parinkti aukų kūriniams pirkti. 25 ženkleliai (visas lapas) kainuoja \$1.00. Galima užsisakyti paštu šiuo adresu Z. Kolba, 5647 So. Wood St., Chicago 36, Ill.*

— *Dail. Vytautui Kasiuliui Paryžiuje buvo padaryta apendicito operacija.*

— *Dail. Jonas Rimša išvyko trims mėnesiams į Brazilijos džiungles tapybos reikalais. J. Rimša planuoja surengti savo kūrinių parodą Europoje ir JAV.*

— *Vasaros mėnesiais "Meno žinios" reguliariai, atseit, kas savaitė, neišeis, pasirodys tikslai ypatingais atvejais.*

Tintoretto (Jacopo Robusti) 1518-1594, gyveno Venecijoje, mokėsi pas Leonardo da Vinci. Jis norėjo sujungti savo mokytojo spalvą su Michelangelo piešiniu. Tintoretto tapybos kūrinys "Rojus" (70 per 40 pėdų, 400 figūrų) priklauso Dogų rūmams. Tintoretto buvo šviesos ir šešėlio meistras, davęs kai ko naujo tapybos mokslui.

10 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, JUNE 25, '30

J. Šapkus

"DISPUTAS"

Keletas bruoželių iš turistų nuotykių, susidarantių aplankant Maskvą

Daugelis šių dienų pasaulio turistų, aplankančių Maskvą, pirmą eilę nueina pasižiūrėti į vadinamąją Raudonąją Aikštę, kurią rusai nuo seniausių laikų vadina "Krasnaja ploščad". Ir daug kas iš turistų, kai sugrįžta namo, dar stengiasi surasti priežastį, kodėl ta aikštė yra pavadinta "raudonoji". O priežastį dažnai gana greitai suranda, nes Rusijoje komunistai nuo pat savo gyvavimo pradžios stengdavosi viską parodyti visokiomis raudonomis spalvomis. Juk visur buvo matomos plevėsuojančios raudonos vėliavos; buvo vadinamoji raudonoji gvardija, visokios raudonųjų jaunimo kuopelės ir t. t. ir t. t. Ne tik nuo komunistų viešpatavimo pradžios, bet ir nuo senesnių carizmo laikų, kada buvo liejamas nekaltų žmonių kraujas, turįs raudoną spalvą, daug kam lyg nusako mintį, kad nuo visa to ir susidarusi ta "raudonoji aikštė".

Štai ir mūsų pačių lietuvių tarpe susiranda tokių turistų, kurie taip pat beveik tą patį sako, ką ir kiti. Šių metų gegužės 27 d. "Vienybėje" Antano Varno straipsnyje "Trys naktys ir dvi dienos Maskvoj" tarp kitko yra taip pasakyta:

"Greta šio paminklo (Mininui ir Pažarskiui) stovi didokas akmuo, kur senovės laikais būdavo kertamos galvos. Matyt, jų buvo nemažai nukirsta, jeigu dar ir dabar tame akmenyje matomos juodos įsisunkusio kraujo dėmės. Sakoma, kad iš to yra kilęs ir pats Raudonosios Aikštės pavadinimas, kuris bolševikams nereikėjo keisti".

Savaime aišku, kad šiais laikais rusų žodis "krasnaja" suprantamas tik kaip spalvos pažymis: raudona, arba raudonas. Bet ištikrųjų rusų kalboje tas žodis turi dar kitą reikšmę, ypač senesniais laikais. Tokios reikšmės žodis šiais laikais, atrodo, kiek rečiau vartojamas. Kiek aš pats prisimenu, Maskvoje dar prieš 40-50 metų buvo dažnai visur girdimi tokie posakiai: "eto krasnaja cena" — tai aukšta kaina, "ne krasna moja žizn" — nėra geras mano gyvenimas, "krasnoje slovo" — pagyrų gražus žodis, "govorit krasno" — gražiai kalbėti, "krasnyi den" — graži giedri diena, "krasnorečije" — gražbylystė. O dažniausiai įvairių žmonių tarpe buvo girdimas posakis "krasnaja devica" — graži, arba daili, merguželė. Taigi iš visų tokių posakių susidaro vienas aiškumas, kad žodis "krasnaja" šituo atžvilgiu pažymi ne spalvą, bet grožį. Tad toji aikštė išverčiant turėtų būti pavadinta Gražioji arba Dailioji Aikštė.

Šioje Maskvos aikštėje visi turistai paprastai apžiūri vadinamąją Vosylius Palaimintojo katedrą, vietinių žmonių paprastai vadinamą "cerkov Vasilija Blažennavo", kuri, architek-

tūriškai žiūrint, yra labai gražiai pastatyta, nors jau yra praeję nuo jos pastatymo daug metų (1555—1560), taigi jau 400 metų senumo. Josios statybą prižiūrėjo bei tvarkė, rodos, atvykęs italas architektas, kuriam po tos cerkvės užbaigimo buvo caro Jono Žiauriojo įsakymu išdurtos akys, kad panašios gražios bažnyčios niekur nebūtų pasaulyje pastatyta. Taigi turistai dabar susidomi ir pačiu caru Jonu Žiauriu.

Gyvenant Maskvoje tekdavo ir man ne vieną kartą pasižiūrėti į tą Vosylius Palaimintojo cerkvę, kai tekdavo taja aikštę kur nors eiti. Atrodo, kad jau ir seniau ta cerkvė buvo paversta muzejumi, nes niekad neteko matyti, kad būtų laikomos kokios nors pamaldos tenai. Tekdavo nueiti į žemutinį etažą, pogrindį, kur buvo įtaisytas lyg koks altorius ir prie jo pritvirtintos dvi storos ir sunkios grandinės, iš kairės ir dešinės, kurias ant rankų užsidėdavo Jonas Žiaurusis ir meldavosi už savo didžiulį nuodėmės manydamas, kad po tokios ceremonijos jis vėl tampa nekaltas avinėlis. Mes kaip lankytojai mėginavome tas sunkias grandines pakilnoti, bet prižiūrėtojas drausdavo tauti daryti, nes, girdi, ir taip esą aišku, kad josios yra sunkios. Bendrai sakant, tas Jonas Žiaurusis, iš pradžių didysis kunigaikštis, o paskui caras, pasižymėjo nepaprastu pamaldumu ir viešai atgailaudavo, panašiai kaip ir šiais laikais daugelis visokių banditų dar taip pat pasižymi pamaldumu.

Šia proga tenka pasakyti, nors caras Jonas Žiaurusis išžudė labai daug žmonių, įvedė stiprią autokratiją ir užgrobė svetimus kraštus, bet kadangi jis beveik viską darė taip, kaip šių laikų bolševikų vadai, tad dabartiniai aukštieji bolševikai šį carą gražiai vertina dėl centralizuotos valdžios įvedimo. O kad jis žudė žmones, tad daugiausia, anot tų bolševikų, buvę žudomi feodalinės bajorų aristokratijos ponai. Taigi dabar tie bolševikai ir sako, kad tas caras Jonas visa tai darė gindamas žemesniuosius luomus nuo sunkios ba-

(Tęsinys 12-me psl.)

GULBĖ NEBYLĖ — BIRŽELIO MĖNESIO GRAŽUOLĖ

Linkolno zoologijos parko vadovybė birželio mėnesio paukščių paskyrė Gulbę Nebylę (Mute Swan). Tai yra gražiausia gulbių veislė, kilusi iš Europos ir labiausiai paplitusi parkuose ir soduose visame pasaulyje. Gulbės yra švarūs ir tvarkingi paukščiai, ištikimi savo gulbiškiems papročiams ir lojalūs savo šeimai. Gulbinai perėjimo metu yra gana karingi ir kartais net pavojingi. Gulbinas vienu sparno smūgiu gali žmogui ranką perlaužti, o yra buvę atsitikimų, kad gulbinas žmogų vandenyje prigirdė. Lizdus jie suka ant žemės iš stambių virbų, viduje iškloja pūkais.

BARBEQUE BEEF — ROAST BEEF AND GRAVY — POTATO SALAD — COLE SLAW — KIDNEY BEAN SALAD — MACARONI SALAD.

For Weddings, Confirmation or Birthday Parties
HOME MADE BARBEQUE BEEF OR BEEF & GRAVY 5 Lbs. \$3.85.
ALL SALADS, HOME MADE 49c Lb.
WE DELIVER, SOUTH WEST
HOLIDAY FOODS
1007-9 W. 79th Street. AB 4-2133.

WE GUARANTEE WE Will Not Be UNDERSOLD

BEN GELLER
CHEVROLET

"It's the Name Behind the Brand that Counts"

NEW & USED CARS SERVICE & PARTS
3400 W. OGDEN • 3729 W. OGDEN

"WHAT BEN SAYS - BEN DOES"

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO
INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materijų

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr — LIETUVIAI SALESMONAI

PASINAUDOK PATIKIMU, KRUOPŠČIU IR GREITU
MŪSŲ FIRMOS PATARNAVIMU

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

Licensed by USSR

SIUNTINIAI SIUNČIAM I SOVIETŲ RUSIJĄ

LIETUVA, UKRAINA, BALTGUDIJA, LATVIJA, ESTIJA, IR KITAS RESPUBLIKAS.

135 WEST 14th STREET
NEW YORK 11, N. Y.
Tel.: CHelsea 3-2583

Tik vyriausioji įstaiga
atdara kasdien nuo 9-6;
Sekmadieniais nuo 9-4

MŪSŲ SKYRIAI

141 Second Avenue
NEW YORK CITY
Tel. GRamerey 5-7430

39 Raymond Plaza W
NEWARK, N. J.
Tel. MArket 2-2877

132 Franklin Ave.
HARTFORD, CONN.
Tel. CHapel 6-4724

900 Literary Road
CLEVELAND 13, OHIO
Tel. TOWER 1-1461

332 Fillmore Ave.
BUFFALO 6, N. Y.
Tel. MOhawk 2674

350 West Broadway
SO. BOSTON 27, MASS.
Tel. AN 8-5040

11359 Jos. Campau
DETROIT 12, MICH.
Tel. TOWnsend 4-3980

632 W. Grand Ave
PHILADELPHIA 23, PA.
Tel. WAlnut 3-8878

3216 Sunset Blvd., Los Angeles 26, Calif. Tel. NORmandy 5-9887.

2134 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill. Tel. DICKens 2-8232.

Mūsų didžiulė firma turėdama tūkstančius patenkintų klientų 100% garantuoja pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 valandų ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu laike 7-12 dienų). Įstaigose yra pirmos rūšies didelis pasirinkimas įvairių prekių. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų, kuriuose rasite informaciją apie naujas muitų normas ir patarnavimus.

(Tęsinys iš 11 pusl.)

forų priespaudos. Tad gali dar išeiti, kad tokiu būdu teisindami caro Jono žiaurumus bolševikai gali surasti jo nuopelnus.

Kai tekdavo nueiti į Vosylius Palaimintojo cerkvę, pamatyti ten caro Jono pėdsakus, tad vaizdinių sąryšio dėka buvo įgaunamas akstinas pamatyti dailininko Repino (Ilja Repin, 1844—1918) paveikslą Tretjakovo galerijoje, kuriame pavaizduota, kaip caras Jonas žudo savo vyriausią sūnų 1581 metais. Štai vieną kartą grupėje žmonių, kurie žiūrėjo į tą paveikslą, staiga pasigirsta garsus šūkis: "Dovolno etoi krov!" (Užten-

ka šito kraujo). Ir tas žmogus, priėjęs prie paveikslų, savo kišeniniu peiliu staiga smogė į paveikslą, perpiaudamas jį. Bet paspui tas žmogus aiškinosi, kad buvęs tiek sujaudintas, jog padaręs visa tai netikėtai. Toks reiškinys kritikų tarpe dar labiau iškėlė paties dailininko I. Repino gabumus, ir žmonės ėmė labiau domėtis jo paveikslais. Kadangi pats I. Repinas buvo dar gyvas, tad jis tą paveikslą pats sutaisė, ir buvo paskui dar uždėtas ant jo stiklas, kad kas nors kitas vėl neperpiautų.

Vieną kartą besilankant Vosylius Palaimintojo cerkvoje, arba muzejuje, bežiūrinėjant caro Jono senienas, vienas iš mano draugų tarpo buvo juo-

kais užklauses kitą draugą, turėjusį Glinskio pavardę, ar caras Jonas nesąs buvęs jo tolimas giminaitis, nes pats caras Jonas esąs Elenos Glinskaitės sūnus, o toji Elena Glinskaitė esanti emigravusi 1508 metais iš Lietuvos į Maskvą ir ištekėjusi už kunigaikščio Vosyliaus. Taigi besilankant tokiuose muzejuose ir susipažinant su visokiais senienomis susidaro visokių nuotykių. A. Kelmūtis

— Bulgarių laikraštis "Uarodna Mladesz" rašo, kad Pramonės-Komjaunimo organizacija nepravedė reikiamos propagandos, įtraukiant jaunimą į komunistinį sąjūdį. Russeje, "Georgi Dimitroff" mašinų įmonėje, liejyklos skyriuje, iš 300 komjaunuolių tik 70 pasižadėjo gyventi ir dirbti komunistiškai; kituose šios įmonės skyriuose padėtis yra dar blogesnė: mechanikos skyriuje iš 180 komjaunuolių tik 27, ir kalvių skyriuje iš 180 tik 24 komjaunuoliai pasižadėjo "gyventi ir dirbti komunistiškai..." (E)

New Life Delicatessen

Namie gaminti delikatesai, maisto produktai ir šviežia mėsa.

3146 SO. HALSTED ST.

Victory 2-7666

Jonas Grinius, savininkas

REMKITE TUOS BIZNIERIUS.

KURIE GARSINASI

"NAUJIENOSE"

GERIAUSIA

vieta savo santaupoms didinti

"ARTI NAMU"

DOVANOS TAUPYTOJAMS
LIEPOS MĖN.

DOVANŲ

Aukštos Kokybės
"Rain or Shine" Skėčiai

Malonus spalvotas raštas, stiprios spalvos, stiprus audinys ir taip pat stiprus virbalai. Pasirinksite tinkamą, pridėję \$200 ar daugiau prie savo turimos sąskaitos, arba atidarę naują \$200 ar didesnę sąskaitą įeinamąją arba investavimo).

Dovanų tik po vieną skėtį už atskirą sąskaitą

... ir DABAR geriausias laikas pagreitinti savo santaupų augimą... čia, District Taupymo bendrovėje

NAUJI AUKŠTI **4¹/₄%** DIVIDENDAI

Indėliams, įmokėtiems iki liepos 15 d., dividendai nuo liepos 1 d.

Numatyti dividendai bus mokami nuo 1960 m. liepos 1 d. iš investavimo \$100 ar didesnių sąskaitų, įmokant pilnais šimtais.

Stebėkite, kaip sparčiai auga jūsų pinigai District Taupymo bendrovėje, veikiančioje jūsų apylinkėje jau 63 metus. Prityrusi administracija, tvirtos atsargos, daug grynų pinigų ir rūpestingas investavimas saugoja čia jūsų santaupas. Kiekviena sąskaita apdrausta iki \$10,000 JAV valdžios agentūroje.

Jūsų patogumui vasarą pas mus atdara ketvirtadienių ir penktadienių vakarais iki 8:00 val.

Automobilių pastatymas kieme nemokamas

District Savings

Albert J. Aukers, Executive Secretary

AND LOAN ASSOCIATION

8430 SOUTH HALSTED STREET • CHICAGO 8 • CLIFFSIDE 4-0104